

Masomo Kutoka Msalaba

Steve Flatt

Biblia Way Uchapishaji wa ay

Kauli ya Rais

Biblia Way Publishing ni huduma ya Biblia isiyo ya faida. Lengo lake kuu ni tovuti na vitabu vya kidijitali vya Taasisi ya Kimataifa ya Maarifa ya Biblia. Lengo la IBKI ni kufanya masomo ya Biblia yapatikane kwa yeyote anayependa katika kujifunza zaidi kuhusu Mungu na mapenzi Yake. Wanafunzi HAWATAKIWI kuhudhuria Taasisi hiyo ili kupata cheti au diploma. Masomo haya yanaweza kusomwa mtandaoni au madarasani, kupitia Zoom, kupakuliwa kwenye vifaa vya kidijitali, kutumwa barua pepe, kuchapishwa, au kutumiwa na watu binafsi, vikundi, au makanisa katika huduma yao ya uinjilisti. IBKI si taasisi iliyoidhinishwa.

Tunapendekeza ujifunze Biblia yako ili kubaini usahihi wa kile kilichosemwa katika masomo haya au kutoka kwa chanzo kingine. "Maoni" yaliyowasilishwa katika masomo ya Taasisi ya Kimataifa ya Maarifa ya Biblia (IBKI) ni maoni ya waandishi au wakusanyaji. Maoni mara nyingi hupata njia yao katika masomo ya sauti, video, na uchapishaji, pia kama mafanuzi za Biblia; na, katika mafundisho ya wahubiri, wachungaji, wachungaji, makuhani, na marabi.

Unapaswa kuthibitisha maoni, maoni, na mafundisho yote ya haya kwa kuwa ni jukumu LAKO kutafuta, kujua na kufanya mapenzi ya Mungu.

Ili kuangalia ukweli wa mafundisho yoyote, soma tafsiri tofauti za Biblia, na angalia kamusi na kamusi za Biblia ili jifunze maana ya maneno au vifungu visivyjulikana. Kuwa mwangalifu na ufafanuzi wowote wa kamusi, kwani kamusi hutoa maana ya maneno na vifungu vya maneno kutoka lugha ya asili hadi matumizi ya sasa.

Maana ya maneno na vifungu vya maneno hubadilika baada ya muda. Pia, maneno mengi ya Kigiriki yanaweza kutafsiriwa kuwa neno moja, ambayo inaweza kupotosha maana ya asili.

Mruhusu Mungu akuongoze katika kujifunza Neno Lake Takatifu, Biblia.

IBKI inatoa ruhusa ya kupakua na kunakili masomo yao yote kwa madhumuni yasiyo ya kibiashara. bure kushiriki lakini si kuuza, kubadilisha, au kutoza vitabu au masomo.

Randolph Dunn, Rais

Wasiliana nasi: info.IBKI.english@gmail.com

Tovuti: thebiblewayonline.com/IBKI-English.html

Masomo Kutoka Msalabani

Kusulubiwa kwa Warumi

Mwili wa Yesu wa Nazareti ulivumilia nini hasa wakati wa saa hizo za mateso?

Zoezi la kusulubiwa lenyewe ni mateso na kuuawa kwa kuwekewa msalaba. Ninawashukuru wengi ambao wamesoma somo hili hapo awali, na hasa kwa mwenzangu wa kisasa, Dkt. Pierre Barbet, daktari bingwa wa upasuaji Mfaransa ambaye amefanya utafiti wa kina wa kihistoria na majaribio na ameandika kwa kina kuhusu somo hilo.

Inavyoonekana, desturi ya kwanza inayojulikana ya kusulubiwa ilikuwa ya Waajemi. Alexander na majenerali wake waliirudisha katika ulimwengu wa Mediterania -- hadi Misri na Carthage. Inaonekana Warumi walijifunza desturi hiyo kutoka kwa Wacarthage na (kama ilivyo kwa karibu kila kitu ambacho Warumi walifanya) walikuza haraka kiwango cha juu sana cha ufanisi na ujuzi katika hilo. Waandishi kadhaa wa Kirumi (Livy, Cicer, na Tacitus) wanatoa maoni kuhusu kusulubiwa, na uvumbuzi kadhaa, marekebisho, na tofauti zinaelezwa katika fasihi ya kale.

Kwa mfano, sehemu iliyosimama wima ya msalaba (au stipes) inaweza kuwa na mkono wa msalaba (au patibulum) uliunganishwa futi mbili au tatu chini ya sehemu yake ya juu katika kile tunachokiona kama msalaba wa Kilatini. Hata hivyo, aina ya kawaida iliyotumika katika siku ya Bwana wetu ilikuwa msalaba wa Tau, uliombwa kama T yetu. Katika msalaba huu patibulum iliwekwa kwenye notch juu ya stipes. Kuna ushahidi wa akiolojia kwamba ilikuwa kwenye aina hii ya msalaba ndipo Yesu alisulubiwa.

Bila uthibitisho wowote wa kihistoria au wa kibiblia, wachoraji wa Enzi za Kati na Renaissance wametupa picha yetu ya Kristo akiwa amebeba msalaba mzima. Lakini nguzo iliyosimama wima, au stipes, kwa ujumla iliwekwa ardhini kabisa mahali pa kunyongwa na mtu aliyehukumiwa alilazimishwa kubeba patibulum, yenye uzito wa takriban pauni 110, kutoka gerezani hadi mahali pa kunyongwa.

Wachoraji wengi na wachongaji wengi wa kusulubiwa pia wanaonyesha misumari kupitia viganja vya mikono. Masimulizi ya kihistoria ya Kirumi na kazi za majaribio zimethibitisha kwamba misumari ilisukumwa kati ya mifupa midogo ya vifundo vya mikono (*radial na ulna*) na si kupitia viganja. Misumari iliyopigiliwa kupitia viganja itatoka kati ya vidole ikiwa imetengenezwa ili kuhimili uzito wa

mwili wa mwanadamu. Dhana potofu inaweza kuwa ilitokana na kutoelewa maneno ya Yesu kwa Tomaso, "Tazama mikono yangu." Wanaanatomia, wa kisasa na wa kale, wamekuwa wakichukulia kifundo cha mkono kama sehemu ya mkono.

Titulus, au ishara ndogo, inayoonyesha uhalifu wa mwathiriwa kwa kawaida iliwekwa kwenye fimbo, ikibebwa mbele ya maandamano kutoka gerezani, na baadaye kupigiliwa misumari msalabani ili ienee juu ya kichwa. Ishara hii yenye fimbo yake ikiwa imepigiliwa misumari juu ya msalaba ingeipa umbo la kipekee la msalaba wa Kilatini.

Lakini, bila shaka, shauku ya kimwili ya Kristo ilianza huko Gethsemane. Kati ya mambo mengi ya mateso haya ya awali, moja ya mambo yanayovutia zaidi kisaikolojia ni jasho la damu. Inashangaza kwamba Mtakatifu Luka, daktari, ndiye pekee anayetaja hili. Anasema, "Na alipokuwa katika Uchungu Mkubwa, aliomba kwa muda mrefu zaidi. Na jasho Lake likawa kama matone ya damu, yakidondoka chini."

Kila hila (hila) inayoweza kufikirika imetumiwa na wasomi wa kisasa kuelezea maelezo haya, inaonekana chini ya hisia potofu kwamba hili halitokei. Jitihada nyingi zingeweza kuokolewa kama wenye shaka wangeangalia machapisho ya kimatibabu. Ingawa ni nadra sana, jambo la Hematidrosis, au jasho lenye damu, limeandikwa vizuri. Chini ya msongo mkubwa wa kihisia wa aina ambayo Bwana wetu aliteseka, mishipa midogo ya damu kwenye tezi za jasho inaweza kupasuka, hivyo kuchanganya damu na jasho. Mchakato huu huenda ungesababisha udhaifu mkubwa na mshtuko unaowezekana.

Baada ya kukamatwa katikati ya usiku, Yesu aliletwa tena mbele ya Sanhedrini na Kaiphus, Kuhani Mkuu. Hapa ndipo jeraha la kwanza la kimwili lilipotokea. Askari alimpiga Yesu usoni kwa kukaa kimya alipoulizwa na Kaiphus. Walinzi wa ikulu walimfunika macho na kumdhihaki kwa kejeli ili awatambue walipokuwa wakipita, wakimtemea mate, na kumpiga makofi usoni.

Asubuhi na mapema, akiwa amepigwa na kujeruhiwa, amechoka, na amechoka kutokana na usiku wa kukosa usingizi, Yesu anapelekwa katika Jumba la Utawala la Ngome Antonia, makao makuu ya Gavana wa Yudea, Pontio Pilato. Bila shaka, unafahamu kitendo cha Pilato cha kujaribu kumpa jukumu Herode Antipa, Mtawala wa Yudea. Inaonekana Yesu hakutendewa vibaya kimwili na Herode na akarudishwa kwa Pilato. Ilikuwa ni kujibu kilio cha umati ndipo Pilato alipoamuru Bar-Aba aachiliwe na kumhukumu Yesu kupigwa mijeledi na kusulubiwa.

Kuna kutokubaliana sana miongoni mwa mamlaka kuhusu kupigwa mijeledi isiyo ya kawaida kama mwanzo wa kusulubiwa. Waandishi wengi wa Kirumi wa kipindi hiki hawahusianishi hayo mawili. Wasomi wengi wanaamini kwamba Pilato awali aliamuru Yesu apigwe mijeledi kama adhabu yake kamili na kwamba hukumu ya kifo kwa kusulubiwa ilikuja tu kama jibu la dhahaka ya umati kwamba Gavana hakuwa akimtetea Kaisari ipasavyo dhidi ya mnafiki huyu ambaye inadaiwa alidai kuwa Mfalme wa Wayahudi.

Maandalizi ya kupigwa mijeledi yalifanyika wakati Mfungwa alipovuliwa nguo zake na mikono yake imefungwa kwenye nguzo juu ya kichwa chake. Ni shaka kwamba Warumi wangejaribu kufuata sheria ya Kiyahudi katika jambo hili, lakini Wayahudi walikuwa na sheria ya kale iliyokataza viboko zaidi ya arobaini.

Jeshi la Kirumi linasonga mbele na flagrum (au flagellum) mkononi mwake. Huu ni mjeledi mfupi unaojumisha kamba kadhaa nzito za ngozi zenye mipira miwili midogo ya risasi iliyunganishwa karibu na ncha za kila moja. Mjeledi mzito hushushwa chini kwa nguvu zote tena na tena kwenye mabega, mgongo, na miguu ya Yesu. Mwanzoni kamba hizo hukata ngozi pekee. Kisha, kadri mapigo yanavyoendelea, hukata ndani zaidi kwenye tishu zilizo chini ya ngozi, kwanza na kutoa damu kutoka kwenye kapilari na mishipa ya ngozi, na hatimaye kutoa damu kutoka kwenye mishipa kwenye misuli iliyo chini.

Mipira midogo ya risasi kwanza hutoa michubuko mikubwa na mirefu ambayo huvunjwa kwa kupigwa baadaye. Hatimaye ngozi ya mgongo inaning'inia kwenye utepe mrefu na eneo lote ni kundi lisilotambulika la tishu zilizoraruka na zinazovuja damu. Akida anayesimamia anapobaini kuwa mfungwa yuko karibu kufa, kipigo hicho hatimaye husitishwa.

Yesu aliyezimia nusu anafunguliwa na kuruhusiwa kuinama kwenye sakafu ya mawe, akiwa amelowa damu Yake mwenyewe. Askari wa Kirumi wanaona mzaha mkubwa kwa Myahudi huyu wa mkoa anayedai kuwa mfalme. Wanatupa vazi mabegani Mwake na kuweka fimbo mkononi Mwake kama fimbo ya kifalme. Bado wanahitaji taji ili kukamilisha unyonge wao. Matawi yanayonyumbulika yaliyofunikwa na miiba mirefu (ambayo hutumika sana katika vifurushi vya kuni) yamesukwa katika umbo la taji na hii inasukumwa kwenye ngozi Yake ya kichwa. Tena kuna kutokwa na damu nyingi, ngozi ya kichwa ikiwa moja ya maeneo yenye mishipa mingi ya mwili.

Baada ya kumdhahaki na kumpiga usoni, askari walichukua fimbo kutoka mkononi Mwake na kumpiga kichwani, wakisukuma miiba ndani zaidi ya kichwa Chake. Hatimaye, wanachoka na mchezo wao wa kikatili na vazi hilo linararuliwa mgongoni Mwake. Tayari likiwa limeshikamana na vipande vya damu na seramu kwenye vidonda, kuondolewa kwake husababisha maumivu makali kama vile kuondolewa kwa bandeji ya upasuaji bila kujali, na karibu kana kwamba alikuwa akichapwa tena, majeraha yanaanza kutokwa na damu tena.

Kwa heshima ya desturi ya Kiyahudi, Warumi wanarudisha mavazi Yake. Nguo nzito ya msalaba imefungwa mabegani Mwake, na msafara wa Kristo aliyehukumiwa, wezi wawili, na maelezo ya kuuawa kwa askari wa Kirumi wakiongozwa na ofisa wa jeshi huanza safari yake polepole kwenye Via Dolorosa. Licha ya juhudi Zake za kutembea wima, uzito wa boriti nzito ya mbao, pamoja na mshtuko unaosababishwa na upotevu mwingi wa damu, ni mwingi sana. Anajikwaa na kuanguka. Mbao ngumu ya boriti huingia kwenye ngozi na misuli ya mabega iliyopasuka. Anajaribu kuinuka, lakini misuli ya wanadamu imesukumwa zaidi ya uwezo wao wa kustahimili.

Akida, akiwa na hamu ya kuendelea na kusulubiwa, anamchagua mtazamaji hodari wa Afrika Kaskazini, Simoni wa Kurene, kubeba msalaba. Yesu anafuata, akiwa bado anatokwa na damu na jasho baridi na lenye baridi la mshtuko, hadi safari ya yadi 650 kutoka ngome ya Antonia hadi Golgotha hatimaye ikamilike.

Yesu anapewa divai iliyochanganywa na manemane, mchanganyiko laini wa kutuliza maumivu. Anakataa kunywa. Simoni anaamriwa kuweka patibulum chini na Yesu anarushwa nyuma haraka huku mabega yake yakiwa yameegemea kwenye mbao. Askari wa jeshi anahisi mbonyeo ulio mbele ya kifundo cha mkono. Anapiga msumari mzito, wa mraba, wa chuma uliofumwa kupitia kifundo cha mkono na kuingia ndani kabisa ya mbao. Haraka, anasogea upande wa pili na kurudia kitendo hicho akiwa mwangalifu asivute mikono kwa nguvu sana, bali kuruhusu kunyumbulika na kusogea. Patibulum kisha inainuliwa mahali pake juu ya mihimili na titulus inayosomeka "Yesu wa Nazareti, Mfalme wa Wayahudi" inapigiliwa misumari mahali pake.

Mguu wa kushoto sasa unabanwa nyuma dhidi ya mguu wa kulia, na huku miguu yote miwili ikiwa imenyooosha, vidole vya miguu vikiwa chini, msumari unapigiliwa kupitia upinde wa kila mmoja, na kuacha magoti yameinama kwa kiasi. Mhasiriwa sasa amesulubiwa. Anapoinama polepole chini huku uzito zaidi kwenye kucha kwenye vifundo vya mikono maumivu makali yakichomoza kwenye vidole na mikono juu ili kulipuka kwenye ubongo -- kucha kwenye vifundo vya mikono zinaweka shinikizo kwenye neva za wastani. Anapojisukuma juu ili kuepuka mateso haya ya kunyoosha, Anaweka uzito wake wote kwenye msumari kupitia miguu Yake. Tena kuna uchungu mkali wa msumari unaorarua mishipa kati ya mifupa ya miguu.

Katika hatua hii, huku uchovu wa mikono, mawimbi makubwa ya maumivu yanapita juu ya misuli, na kuyaunganisha kwa maumivu makali, yasiyokoma, na ya kuuma. Pamoja na maumivu haya yanatokana na kutoweza kujisukuma juu. Akiwa amening'inia mikononi mwake, misuli ya kifua hupooza na misuli ya ndani ya kifua haiwezi kutenda. Hewa inaweza kuvutwa kwenye mapafu, lakini haiwezi kutolewa hewani. Yesu anapigana ili kujiinua ili kupata hata pumzi moja fupi. Hatimaye, kaboni dioksidi hujikusanya kwenye mapafu na kwenye mkondo wa damu na maumivu yanapungua kwa kiasi. Kwa ghafla, anaweza kujisukuma juu ili kutoa pumzi na kuleta oksijeni inayotoa uhai. Bila shaka ilikuwa katika vipindi hivi ambapo alitamka sentensi saba fupi zilizorekodiwa:

La kwanza, "Baba, wasamehe kwa maana hawajui wanachofanya."

La pili, kwa mwizi aliyetubu, "Leo utakuwa pamoja nami Paradiso."

Wa tatu, akimtazama kijana Yohana aliyekuwa na hofu na huzuni -- Mtume mpendwa -- alisema, "Tazama mama yako." Kisha, akimtazama mama yake Maria, "Mwanamke, tazama mwanao."

Kilio cha nne kinatoka mwanzoni mwa Zaburi ya 22, "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?"

Saa za maumivu yasiyo na kikomo, mizunguko ya kupotoka, maumivu ya viungo yanayopasuka, kukosa hewa kwa sehemu, maumivu yanayoungua ambapo tishu hupasuka kutoka mgongoni mwake uliopasuka. Anasogea juu na chini dhidi ya mbao ngumu, akivumilia masaa ya maumivu yasiyo na kikomo, mizunguko ya kupotoka, maumivu ya viungo yanayopasuka, sehemu ya nyoka. Kisha maumivu mengine huanza: maumivu makali ya kuponda ndani ya kifua huku pericardium ikijazwa polepole na seramu na kuanza kubana moyo.

Mtu anakumbuka tena Zaburi ya 22, mstari wa 14: "Nimemwagika kama maji, na mifupa yangu yote imeteguka; moyo wangu umekuwa kama nta; umeyeyuka katikati ya matumbo yangu."

Sasa imekaribia kuisha. Kupotea kwa majimaji ya tishu kumefikia kiwango muhimu; moyo uliobanwa unajitahidi kusukuma damu nzito, nene, na polepole kwenye tishu; mapafu yaliyoteseka yanafanya juhudi kubwa ya kupumua kwa pumzi ndogo. Tishu zilizokauka sana hutuma mafuriko yao ya vichocheo kwenye ubongo.

Yesu anapumua kwa kilio chake cha tano, "Nina kiu."

Mtu anakumbuka mstari mwingine kutoka Zaburi ya 22 ya unabii: "Nguvu zangu zimekauka kama kigae; ulimi wangu umeshikamana na taya zangu; nawe umenileta katika mavumbi ya mauti."

Sifongo iliyolowekwa kwenye posca, divai ya bei rahisi na chungu ambayo ni kinywaji kikuu cha wanajeshi wa Kirumi, inainuliwa midomoni Mwake. Inaonekana hakunywa kioevu chochote. Mwili wa Yesu sasa uko katika hali mbaya sana, na anaweza kuhisi baridi ya kifo ikitambaa kwenye tishu Zake. Utambuzi huu unaleta maneno Yake ya sita "Imekwisha."

Dhamira yake ya upatanisho sasa imekamilika. Hatimaye anachagua kufa. Kwa nguvu moja ya mwisho, anasukuma tena miguu yake iliyopasuka kwenye msumari, ananyoosha miguu yake, anapumua kwa undani zaidi, na kutoa kilio chake cha saba na cha mwisho, "Baba! Mikononi mwako naiweka roho yangu."

Mengine mnajua. Ili Sabato isichafuliwe, Wayahudi waliomba kwamba wanaume waliohukumiwa wafukuzwe na kuondolewa kwenye misalaba. Njia ya kawaida ya kukomesha kusulubiwa ilikuwa kwa kusulubiwa, yaani kuvunjika kwa mifupa ya miguu. Hii ilimzuia mwathiriwa kujisukuma juu; hivyo mvutano haukuweza kuondolewa kwenye misuli ya kifua na kukosa hewa haraka. Miguu ya wezi hao wawili ilivunjika, lakini askari walipomjia Yesu waliona kwamba hii haikuwa lazima.

Inaonekana ili kuhakikisha maradufu kifo, askari huyo alisukuma mkuki wake kupitia nafasi ya tano kati ya mbavu, juu kupitia pericardium na kuingia moyoni. Mstari wa 34 wa sura ya 19 ya Injili kulingana na Mtakatifu Yohana unaripoti: "Na mara ikatoka damu na maji." Hiyo ni kusema, kulikuwa na utokaji wa maji kutoka kwenye mfuko uliozunguka moyo, ukitoa ushahidi wa baada ya kifo kwamba Bwana wetu hakufa kifo cha kawaida cha kusulubiwa kwa kukosa hewa, bali kwa kushindwa kwa moyo (moyo uliovunjika) kutokana na mshtuko na kubanwa kwa moyo na maji kwenye pericardium.

Hivyo tumepata mwangaza wetu -- ikiwa ni pamoja na ushahidi wa kimatibabu -- wa mfano halisi wa uovu ambao mwanadamu ameuonyesha kwa Mwanadamu na kwa Mungu. Umekuwa mtazamo mbaya, na zaidi ya kutosha kutuacha tukiwa tumekata tamaa na kuhuzunika. Tunashukuru sana kwamba tuna mwendelezo mkuu katika rehema isiyo na kikomo ya Mungu kwa mwanadamu. Imechukuliwa kutoka - "Mganga Anashuhudia Kuhusu Kusulubiwa, Dkt. C. Truman Davis, konnections.com/Kcundick/crucifix.html"

Daudi alitabiri hivi: "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha? Kwa nini uko mbali sana na kuniokoa, mbali sana na maneno ya kuugua kwangu? ... Lakini mimi ni mdudu wala si mtu, ninadharauliwa na wanadamu na kudharauliwa na watu. Wote wanionao wananidhihaki; hutupa matusi, wakitikisa vichwa vyao: Anamtumaini BWANA.ORD; acha LORDMwokoe. Na amwokoe, kwa kuwa anapendezwa naye. ... Nimemwagika kama maji, na mifupa yangu yote imeteguka. Moyo wangu umegeuka kuwa nta; umeyeyuka ndani yangu. Nguvu zangu zimekauka kama kigae, na ulimi wangu unashikamana na kaakaa la kinywa changu; umenilaza katika mavumbi ya mauti. Mbwa wamenizunguka; kundi la watu waovu limenizunguka, wametoboa mikono na miguu yangu. Ninaweza kuhesabu mifupa yangu yote; watu wananitazama na kunicheka. Wanagawanya mavazi yangu kati yao na kupiga kura kwa mavazi yangu. ... Miisho yote ya dunia itakumbuka na kumgeukia BWANA.ORD, na jamaa zote za mataifa zitainama mbele zake, kwa maana ufalme ni wa BWANA.ORD naye anatawala mataifa. Matajiri wote wa dunia watakula na kuabudu, wote washukao mavumbini watapiga magoti mbele zake—wale wanaomsifu Mungu.

Hawawezi kujiweka hai. Wazao watamtumikia; vizazi vijavyo vitaambiwa habari za Bwana. Watatangaza haki yake kwa watu ambao hawajazaliwa bado, kwa maana ndiye aliyeifanya." (Zaburi 22:1-8; 14-18; 27-31)

Msalaba ni Kitovu

Ilikuwa Ijumaa asubuhi yapata saa 3:00 ndipo ilipoanza. Ingeisha ifikapo saa 9:00 alasiri hiyo. Unaweza kufanya nini kwa saa sita? Katika ulimwengu wetu wa kisasa, wa teknolojia ya hali ya juu, unaweza kutuma barua pepe kote ulimwenguni na unaweza kupata gari na kusafiri maili 300 au zaidi. Unaweza kupanda ndege na kwenda kutoka upande mmoja wa nchi hadi mwingine. Kuna mengi unayoweza kufanya kwa saa sita. Lakini siku hiyo ilikuwa zaidi ya miaka 2,000 iliyopita.

Watu walifanya nini katika saa hizo sita? Labda kama siku nyingine yoyote, mkulima aliamka na kuanza kulima shamba lake kwa sababu ilikuwa majira ya kuchipua na ilikuwa karibu wakati wa kupanda. Nina hakika mama wa nyumbani aliamka na kuanza kuwa na shughuli nyingi za nyumbani. Mfanyabiashara alifungua duka lake, na alifanya kazi ya siku moja kwa saa sita, akijiandaa kwa Sabato na wikendi ya Pasaka. Unaweza kufanya mengi katika saa sita. Lakini yote hayo yalifanyika Yerusalemu wakati wa saa sita, na kwa vyovyote vile yote yaliyofanywa kote ulimwenguni kwa siku zote kwa pamoja, yalififia ikilinganishwa na kile kilichokuwa kikifanywa kwenye kilima kinachoitwa, "Kalvari." Mtu alikuwa akisulubiwa, mtu maalum sana aliyepigiliwa misumari kwenye msalaba wa Kirumi. Wake ulikuwa kwenye mmoja wa misalaba mitatu iliyojengwa siku hiyo, ule wa kati.

Mgeni aliyekuja Yerusalemu siku hiyo huenda aliona misalaba, akatikisa kichwa na kufikiria, "Loo, moja ya mauaji hayo ya kusikitisha lakini muhimu ili kudumisha amani na kudumisha haki." Askari wa Kirumi waliopewa kazi hiyo hawakumjua sana seremala huyu mchanga wa ajabu ambaye alikataa kuombaomba au kulalamika au kulalamika. Hawakuwa na wazo kwamba huyu aliyejitoa msalabani kwa karibu angeweza kuwa kitu kingine chochote isipokuwa Mnazareti tu.

Loo, lakini mambo ya ajabu yalianza kutokea. Kwanza, kulikuwa na giza, weusi mweusi kuliko kupatwa kwa jua. Anga lilikuwa na giza la kutisha na la kuzimu. Ni kana kwamba Mungu, Baba, alikuwa amegeuza mgongo wake duniani, labda hata kutoa machozi. Kisha kulikuwa na tetemeko la ardhi ambalo Mathayo anatuambia kulihusu. Mngurumo wa ajabu kutoka tumboni mwa dunia ulisababisha miamba kupasuka. Wafungwa wa kaburini waliachiliwa kutoka kwenye mtego wa baridi wa kifo. Ripoti zilienea kote Yerusalemu

ya miili iliyokuwa imezikwa ikitembea barabarani; bila shaka wapendwa waliona na kuzungumza nao.

Pazia, pazia kubwa hekaluni lililotenganisha mahali patakatifu na "Patakatifu pa Patakatifu," lingepasuka. Mahali ambapo mara moja tu kwa mwaka kama Kuhani Mkuu angechukua damu kutoka kwa mwana-kondoo asiye na dosari ili kunyunyizia kiti cha rehema ili kufanya upatanisho, dhabihu kwa watu wote. Pazia hilo lilikuwa na urefu wa futi 40 na lilikuwa na uzito wa tani kadhaa. Lakini wakati wa saa hizo sita, mtu fulani, kwa namna fulani, alirarua pazia hilo kubwa kutoka juu hadi chini kana kwamba mikono miwili mikubwa ililipasua. Kana kwamba Mungu mkuu wa ulimwengu alikuwa akisema, kuhani mkuu ameingia Patakatifu pa Patakatifu kwa mara ya mwisho, Siku ya mwisho ya Upatanisho. Hatalazimika kuingia tena humo.

Naam, hii haikuwa Ijumaa ya kawaida. Yerusalemu ilitekwa katika fumbo ambalo hakuweza kulielewa. Watu walianza kushangaa walipoona mambo fulani na waliposikia mambo mengine. Je, inawezekana? Je, inawezekana? Hapana! Haiwezekani. Mwanaume huyo wa Nazareti anaweza kuwa kitu kingine isipokuwa mtu tu, kitu zaidi ya seremala aliyeishi Nazareti, labda hata kitu zaidi ya nabii. Unaweza karibu kusikia mchakato mzima wa mawazo wa jamii nzima. Kwa kweli, walizungumza kuhusu hilo kwa siku nyingi na siku nyingi.

Unakumbuka Pentekoste? Unakumbuka jinsi watu 3,000 walivyobatizwa siku moja? Umewahi kujiuliza jinsi watu 3,000 walivyobatizwa siku moja? Haikuwa nguvu ya mahubiri moja tu. Unaona kilichotokea Yerusalemu siku hiyo ndicho kila mtu alichokizungumzia kwa majuma saba. Mambo hayo yote ya siri yalimaanisha nini? Kisha Petro siku hiyo ya Pentekoste, akiwa ameongozwa na Roho, akaifungua. Alisema, "Huyo alikuwa Mwana wa Mungu msalabani." Ndiyo maana ilitokea.

Je, umewahi kusimama na kufikiria jinsi ilivyo muhimu katika historia ya mwanadamu? Wakati wote hupimwa kupitia hilo. Kitabu hiki chote, Biblia, ni hadithi yake. Historia yote ya Agano la Kale inaelekeza kwake, aina ya mambo yajayo. Sasa aina ni mtu, mahali, au kitu katika dini ya Kiebrania kinachoashiria au kutabiri mtu, mahali au kitu katika Agano Jipya. Kwa maneno mengine, ilikuwa ishara huko nyuma inayoashiria au kutabiri kitu hapa. Kwa kweli, Agano la Kale limejaa mifano mizuri. Unapochukua muda wa kuona na kuelewa, inakusaidia kuunganisha pamoja majaliwa makuu ya Mungu na unaweza kuona kwamba hadithi ni ile ile katika historia yote, ikielekeza kwenye hitimisho lile lile.

Aina nzuri zaidi katika Agano la Kale ni zile zinazoashiria msalaba. Je, unakumbuka Pasaka ya kwanza? Huku weusi wa tauni ya kifo cha wazaliwa wa kwanza ukienea Misri, hakika uliashiria weusi wakati wa aduhuri siku ya Ijumaa hiyo kama vile Mwana-Kondoo alivyouawa katika kila moja ya nyumba hizo za Kiebrania usiku huo ili malaika wa kifo apite, akiacha familia hiyo bila madhara. Iliweka msingi wa wakati ambapo Mwana-Kondoo halisi, Mwana-Kondoo wa Mungu, angeuawa na kuruhusu kifo kupita juu ya wanadamu tena.

Au vipi kuhusu Sanduku hilo la Agano, Sanduku la Agano la ajabu lililotuletea katika Kutoka 25 kwenye Mlima Sinai? Unakumbuka jina la kifuniko cha Sanduku la Agano? Kiliitwa, "Kiti cha Rehema." Kwenye "Kiti cha Rehema" hicho mara moja kwa mwaka, kuhani mkuu angeingia Patakatifu pa Patakatifu akiwa na damu kutoka kwa mwana-kondoo asiye na dosari na kunyunyizia matone ya damu kwenye Kiti cha Rehema ili dhambi iondolewe. Lakini ilikuwa msalabani ambapo kiti cha rehema halisi kilianzishwa na ambapo damu ya dhabihu kamilifu haikunyunyiziwa tu, bali ilitiririka ambayo ingeondoa dhambi zote milele.

Au vipi kuhusu wakati Waisraeli walikuwa wakinung'unika, kulalamika na kutenda dhambi tena na Mungu akawatupa katikati ya nyoka wenye sumu nao walikuwa wakiumwa na kuuawa. Kisha Musa, baada ya kuomba, akatengeneza nyoka wa shaba, akamweka juu ya mti na kumwinua. Uponyaji wao kutoka kwa kifo fulani ulikuwa bure na unapatikana kwa wote. Lakini ilibidi wachukue hatua fulani. Walipaswa kumtazama ili waishi. Lakini kwa kufanya hivyo hawakupata tiba kwani ilikuwa bure kwa wote. Kwa kumtazama nyoka wa shaba hawakufanya kazi lakini walichukua hatua ili waishi. (Hesabu 21) Yesu alisema katika Yohana 3, kama vile nyoka huyo wa shaba, "Nikiinuliwa juu, nitawavuta watu wote kwangu." Ningeweza kukupa mengine ishirini na mawili, lakini Agano la Kale ni kama ishara kubwa yenye mshale unaosema, "Njia hii msalabani. Njia hii msalabani."

Kisha Yesu alipokuja, aliishi kwa ajili yake. Aliishi kwa ajili ya msalaba.

Tangu siku zake za mwanzo, msalaba ulitupa kivuli chake mbele yake. Tangu siku ile ile alipokuja katika ulimwengu huu huko Bethlehemu ambapo hapakuwa na nafasi katika nyumba ya wageni. Ulikuwa ukisema wakati huo huo, "Hakuna nafasi kwako katika ulimwengu huu. Hutapata mahali pa kukaa hapa. Utakataliwa na hata kusulubiwa."

Injili zinatandikiana si chini ya masimulizi kumi na mawili tofauti ya Yesu akitabiri kifo chake mwenyewe. Nafikiria kuhusu Mathayo 16 wakati yeye na wanafunzi wake walipokuwa wakipumzika kidogo huko Kaisaria, Filipi. Yesu aliuliza, "Mnadhani mimi ni nani?" Baada ya kutoa mawazo na mazungumzo ya mitaani kuhusu kile ambacho wengine walikuwa wakisema, Petro alimtazama na kusema, "Wewe ndiwe Kristo, wewe ndiwe Mwana wa Mungu Aliye Hai." Yesu akasema, "Heri wewe Simoni, mwana wa Yona, kwa maana

mwili na damu havikukufunulia hili, bali Baba yangu aliye mbinguni." Yesu akijua sasa kwamba wale watu, ambao wangeendelea na kile alichokuwa akikifia, walianza kuelewa. Mstari wa 21 unasema kwamba, mara moja, tangu wakati huo, Yesu alianza kuwaeleza wanafunzi wake, jinsi ilivyompasa kwenda Yerusalemu na kuteswa mengi kwa mikono ya wazee, wakuu wa makuhani, na walimu wa sheria; kwamba ilimpasa kuuawa na siku ya tatu, kufufuka.

Alisema vivyo hivyo katika Mathayo 17, 20, 21. Katika Mathayo 26 wakati huo *Karamu ya Mwisho*, Aliwaambia tena, "Niko karibu kuuawa." Katika saa chache baada ya hapo katika Bustani ya Gethsemane, aliinama kifudufudi na kuuliza kama kuna njia nyingine yoyote, alijua kwamba ni kwa ajili ya hatima hii kwamba alizaliwa. Msalaba ndio Yesu alikuja hapa, na alijua hivyo kila wakati.

Agano Jipya lote linaakisi hilo. Paulo alisema, "Wayahudi wanataka ishara za miujiza na Wayunani wanatafuta hekima, lakini sisi tunamhubiri Kristo aliyesulubiwa: kikwazo kwa Wayahudi na upumbavu kwa Mataifa." (1 Wakorintho 1:22, 23) "Kwa maana niliazimu nisijue neno lo lote nilipokuwa pamoja nanyi ila Yesu Kristo, naye aliyesulubiwa." (1 Wakorintho 2:2) "Kamwe nisijisifu ila msalaba wa Bwana wetu Yesu Kristo." (Wagalatia 6:14) Je, unaona kauli hizo tatu? Paulo alisema, "Ninachojua ni Kristo aliyesulubiwa." Kisha akasema "Ninachohubiri ni Kristo aliyesulubiwa." (1 Wakorintho 1:23) "Ninachojivunia ni msalaba wa Kristo, Yesu aliyesulubiwa." (Wagalatia 6:14) "Kwa maana mimi kuishi ni Kristo, na kufa kungekuwa faida" kwa sababu alisulubiwa. (Wafilipi 1:21)

Watu, pitia Biblia, Agano Jipya, kila mahubiri yaliyohubiriwa na Paulo au Petro mtayaona, kila moja ikilenga Kusulubiwa na Kufufuka kwa Yesu. Kwa hivyo iwe ni Agano la Kale, Agano Jipya au Biblia nzima, msalaba ndio kiini.

Miaka mingi iliyopita katika Jeshi la Wanamaji la Uingereza, katika vyombo vyao vikubwa vya matanga, uzi wa bluu ungetoka katikati ya kamba ambayo ingetumika kuinua tanga kuu kwa sababu walitaka kamba hiyo ionekane tofauti. Kama wangehitaji kuiinua wakati wa dharura, kukimbia adui au kuepuka dhoruba, walitafuta kamba yenye uzi wa bluu katikati yake. Msalaba unapaswa kuwa hivyo. Daima unaonekana na unapatikana kila wakati. Ni jambo kuu, si tu katika kitabu hiki, bali pia katika maisha yenyewe. Unapaswa kuwa katikati ya kila kitu tunachofanya; katikati ya mtindo wetu wa maisha, katikati ya maisha yetu ya nyumbani, katikati ya maisha yetu ya kazi na maisha yetu ya shule. Tukimtoa Yesu na msalaba wake katikati, tunapoteza kila kitu.

Je, umewahi kuona mabango kwenye machapisho yaliyosema, "Nguzo ya Umeme Imezikwa Hapa?" Hiyo ndiyo misemo ya msalaba. Ukifika kwenye mojawapo ya misemo hiyo, unachimba chini na kuna nguvu hapo—chanzo kizima cha nguvu katika maisha yetu ikiwa tutachukua muda kuielewa. Mwisho wa Yesu

Maneno yalikuwa "Imekwisha." (Yohana 19:30) Imekwisha nini? Mpango wa Mungu wa kuwakomboa wanadamu wote umekwisha. Hofu ya mwanadamu ya kifo imekwisha. Nguvu ya hatia imekwisha. Kutokuwa na uhakika wa kesho kumekwisha.

Masomo yafuatayo katika mfululizo huu yatazingatia kauli saba za ajabu ambazo Mwana wa Mungu alitoa akiwa katika umbo la mwanadamu. Sijui kukuhusu, lakini kwangu mimi, hakuna kitu kilichokuwa cha kushangaza zaidi katika wigo mzima wa tamthilia hiyo ya kimungu tunayoiita msalaba kuliko zile kauli saba ambazo Yesu alitoa. Ungesema nini kama ungekuwa njiani kuuawa? Kama ingekuwa adhabu ya mateso ya polepole kama Yesu alivyopokea, ungethubutu kusema nini ulipokuwa ukining'inia msalabani?

Yesu alichagua kwa uangalifu maneno ambayo angeyasema msalabani. Hayakuwa maneno ya nasibu yaliyotamkwa tu na shahidi aliyeumia. Yalikuwa ni kauli za makusudi kutoka kwa Mungu mwenyewe ili kutupatia vidokezo kuhusu kina kisichoelezeka cha maana ya msalaba aliotundikwa juu yake.

1. Baba, wasamehe kwa maana hawajui wanachofanya .(Luka 23:34)

Hayo ni maneno ya msamaha. Kwa hadhira hiyo ya karibu, lakini yalienea mbali zaidi ya hayo.

2. Leo utakuwa nami peponi .(Luka 23:42, 43)

Yesu alimgeukia mwizi na kusema maneno ya kukubali kwa mhalifu wa kawaida, mtu wa mwisho duniani ambaye ungemdhanika anapaswa kuwa paradiso siku hiyo. Mtu, ambaye tofauti na Yesu, alikuwepo kwa ajili ya makosa aliyoyafanya.

3. Mpendwa mwanamke, huyu hapa mwanao, na kwa mwanafunzi (Yohana), **Hapa kuna mama yako.** (Yohana 19:25)

Maneno ya faraja, hata katikati ya maumivu yake, maneno mazuri ya faraja.

4. Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?

(Mathayo 27:46)

Maneno hayo yanamaanisha nini? Maneno ya kutengana, kutengana kwa kutisha lakini kutengana ambako kulipaswa kutokea ikiwa tutaishi milele.

5. **Nina kiu** (Yohana 19:28)

Maneno ya ubinadamu yanatuonyesha kwamba Yesu hakuwa aina fulani ya mtu asiye na maana, alikuwa kama wewe na mimi. Aliumia, alikuwa na kiu, alikuwa na njaa na alielewa maumivu yetu.

6. **Imekwisha.** (Yohana 19:30)

Maneno ya ushindi. Maneno bora zaidi kuwahi kusemwa.

7. **Mikononi mwako naiweka roho yangu** (Luka 42:36)

Maneno makuu ya kujisalimisha kabisa.

Msalaba ndio kiini cha imani yetu. Ni sehemu kuu ya kile tunachokisimamia. Ndiyo sababu pekee tunayoweza kukusanyika kama jumuiya ya imani.

Niliona mfano wa kisasa wiki hii ambao naogopa unafichua hadhi ya watu wengi sana, na kwa hivyo, makanisa mengi sana. Mfano huo unazungumzia kanisa lililojenga jengo jipya kabisa. Walilifanya kuwa zuri sana na nyuma ya eneo la mimbari waliweka bango lililosema, "Tunamhubiri Kristo aliyesulubiwa." Kisha chini kwenye kona ya chini waliweka mmea mdogo kwenye vyungu, mmoja wa mizabibu hii inayotambaa ambayo ingepanda ukutani kwa ajili ya mapambo. Kadri muda ulivyopita, mzabibu ulianza kukua na kadri ulivyokua, mkutano ulianza kutulia. Baada ya muda ulifunika neno la mwisho "aliyesulubiwa." Sehemu inayosomeka ya bango ilionyesha tu, "Tunamhubiri Kristo" bila shaka si msalaba bali Yesu mwema mwenye mwelekeo wa kijamii ambaye alionyesha huruma kwa mahitaji yote. Lakini mzabibu uliendelea kukua na mkutano uliendelea kutulia na baada ya muda, maneno tu, "Tunahubiri," yalionyesha. Hatimaye walikuwa wamesahau kuhusu Kristo. Wazo lote lilikuwa injili ya kibinadamu, dini ya kibinadamu inayoitikia mahitaji ya kibinadamu, ikitafuta jibu lolote, lakini si msalaba. Hatimaye mzabibu uliendelea kukua hadi neno, "Sisi." Ninamwomba Mungu kwamba katika maisha yetu, bado tumtangaze Kristo aliyesulubiwa.

Kama unajiuliza ni kiasi gani msalaba ni kitovu cha nafsi yako, jibu maswali haya matatu moyoni mwako leo.

1. **Je, msalaba unakufanya upige magoti kwa shukrani?** Je, unaanguka kifudufudi mbele ya hilo na kumshukuru Mungu kwa ukweli kwamba milango ya mbinguni imefunguliwa kwa sababu hiyo?

2. Je, msalaba unakuweka huru kutokana na hatia? Au unabeba mzigo mkubwa wa mzigo huo; huweki hatia hiyo msalabani ili kufanya kazi ambayo ilikusudiwa kuifanya?

3. Je, msalaba unakufanya ujisalimisha kila siku kwa Mungu? —Je, unakufa msalabani mwako mwenyewe na kumruhusu Kristo aishi ndani yako?

Kama huwezi kujibu maswali hayo matatu leo kama vile ungependa, natumai na kuomba kwamba kufikia wakati tunapomaliza mfululizo huu, maisha yako yatakuwa yamebadilika..Somo la Neema ya Ajabu #1250 Steve Flatt - Februari 18, 1996

Baba, Wasamehe

Msalaba ulikuwa umesimamishwa, mwili ulikuwa umeraruliwa, uking'inia kwa miiba mikononi mwake, na Yesu alifanya kazi kwa bidii kwa kila pumzi. Hakukuwa na msuli wowote mwilini mwake ambao haukuwa unawaka. Macho yake yaliuma kutokana na mchanganyiko wa damu na jasho. Wale wote aliokuwa akiwafundisha kwa miaka mitatu walikuwa wametoweka; ni marafiki wachache tu waliosimama pale chini ya msalaba. Loo, lakini wale wenye dhihaka na watukanaji, walikuwa pale; walikuwa wakipiga kelele "Shuka chini, Mfalme wa Wayahudi. Ha! Mwokozi fulani! Aliwaokoa wengine, kwa nini asiweze kujiokoa?" Kupitia macho yaliyofifia, Yesu alitazama chini kundi hilo la watu waliokuwa wakinung'unika; na akaacha macho yake yaelekee mbinguni na akatoa sala fupi; "Baba, tafadhali wasamehe, kwa maana hawajui wanachofanya."

Niambie, aina hiyo ya upendo inatoka wapi? Je, unaweza kunielezea chanzo cha chanzo hicho cha msamaha? Linganisha hilo na sisi. Tunapoteza utulivu wakati mtu anapotuzuia katika msongamano wa magari au anapogongana na gari letu la mizigo au wakati watoto hawako tayari kwa wakati. Mtazame Yesu. "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wafanyalo."

Nani angemkosoa Yesu kama angekuwa na neno moja dogo la kujijali? Labda kusema, "Sina hatia, vipi kuhusu haki zangu?" Au hata neno la ukosoaji, "Hakika, utajuta" lingekuwa sahihi. Hapana, wakati maumivu yake yalikuwa makali zaidi na aliposimama ukingoni mwa kutengwa kwa mara ya kwanza katika umilele wote na Baba yake, alikuwa akimfikiria nani? Alikuwa akifikiria dhambi za watu waliomtia miiba ya inchi sita mikononi mwake na ambao walikuwa wamemtemea mate usoni.

Niambie, ni aina gani ya upendo huo? Unatoka wapi? Ungekuwa na ndoa ya aina gani ikiwa ungekuwa na aina hiyo ya upendo ambayo ilimezwa kabisa na mahitaji na matamano ya mtu mwingine mbele yako? Tungekuwa Wakristo wa aina gani ikiwa tungekuwa na aina hiyo ya upendo kwa kila mmoja? Tunakasirika sana na mambo madogo, lakini kwa upande mwingine, Yesu, wakati wa kifo chenye uchungu zaidi, kisicho cha haki na kisicho cha haki kinachoweza kufikirika aliomba, "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wanachofanya." Sala hiyo fupi, lakini yenye kugusa moyo imerekodiwa kwa ajili yetu katika Luka 23:34. Ni ya kwanza kati ya kauli saba zilizorekodiwa kutoka midomoni mwa Yesu alipokuwa akining'inia msalabani.

Kauli hizi saba ni zaidi ya kauli saba tu. Ni kama kichupo au kurasa za faharasa kwenye daftari kubwa, neno moja au mawili tu, lakini nyuma yake kuna kiasi cha taarifa kinachosubiri kueleweka. Kauli hizi msalabani ni kama bango linalosema, "Waya ya Umeme Imezikwa Hapa." Kama ungeweza kuchimba kidogo tu, ungepata chanzo hiki kisichofikirika cha nguvu kinachokusubiri maisha yako. Kauli hizi kutoka msalabani zinafupisha Yesu ni nani. Kama unaweza kuzielewa kikamilifu, utaelewa muhtasari wa kila kitu alichosema na kila kitu alichofanya.

Kauli ya msingi zaidi ambayo msalaba hutoa ni **Msamaha**, "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wanachofanya." Ndiyo, alikuwa akiwaombea wale walioweka miiba mkononi mwake na walioongoza kesi hiyo haramu, lakini alikuwa akiwaombea vile vile wale ambao barua ya Kiebrania ilisema wangemsulubisha upya.

Nilisikia hadithi ya watu wawili waliokuwa kwenye mashua baharini na mashua ikaanguka, lakini waliweza kufanya kazi yao kwenye mashua ya kuokoa maisha na wakaelea kwa saa chache kabla ya kuchukuliwa na walinzi wa pwani. Mmoja wa watu wawili waliokuwa kwenye mashua hiyo ya kuokoa maisha alishukuru sana. Alikuwa akimsifu nahodha wa mashua, na akashikana mikono na kila mfanyakazi. Alisema, "Asante, asante, asante." Mtu mwingine alikuwa kimya kidogo. Alisema, "Sawa, unamjua Tom, usifanye jambo kubwa hivyo." Walipofika ufukweni, mwandishi wa habari alikuwepo na alimhoji mtu huyo wa kwanza na alikuwa akilia kwa machozi ya shukrani. Mtu mwingine hakutaka kuhojiwa. Mwandishi wa habari alimtaazama mtu wa kwanza na kusema, "Rafiki yako ana nini?" Na akasema, "Sawa, kusema ukweli, anafikiri angeweza kutoka peke yake."

Inavutia, sivyo, unapofikiri unaweza kutoka peke yako na hujaokolewa kweli? Nadhani alama ya kwanza kabisa ya Mkristo wa kweli, mwongofu wa kweli kwa Kristo, ni mtu anayejua alikuwa "mwenye dhambi," mtu anayezungumza na kutenda kwa njia inayosema, "Nilikuwa njiani kushuka, nilikuwa nimeinua kidole cha tatu, na nilikuwa karibu kuzama katika dhambi yangu. Yesu Kristo aliniokoa."

Kinachosikitisha ni kwamba, kote katika nchi hii na kote ulimwenguni kuna mamia ya maelfu ya watu wameketi kwenye viti vyao, wakijisifu na wenye fahari. Hawangesema kwa sauti kubwa, lakini ndani kabisa wanafikiria, "Ninaendelea vizuri peke yangu. Ninaendesha boti hiyo vizuri." Wanawatazama watu wengine wote ambao hawajakaa kwenye viti hivyo wakifikiria, "Mimi ni mtu mzuri sana, sijawahi kuua mtu yeyote, siwezi kumpiga mtu yeyote, silaani, sivuti sigara, sitafuna, sikimbii na wale wanaofanya hivyo." Wanajivunia jinsi wanavyoendesha boti yao vizuri peke yao.

Ninaweza kuuliza maswali mawili kwa mtu yeyote na kujifunza mengi kuhusu theolojia yao, kujifunza mengi kuhusu wanachofikiria kuhusu Yesu na kuhusu mambo yote ya kiroho.

1. "Je, unaenda mbinguni?" Watasema, "Ndiyo, hapana, au mahali fulani katikati—sina uhakika, natumaini hivyo, sijui," kitu kama hicho. Unaweza kujua mengi.
2. Kwa wale wanaojibu ndiyo, "utafikaje huko?" Nilichokipata zaidi ya asilimia 50 ya wakati nilipouliza swali hilo, jibu la kwanza ni: "Naam, nimekuwa mzuri kama watu wengi ninaowajua." Unajua wanachosema: "Ninaendesha mashua hiyo kwa bidii." Linganisha hilo na Mtume Paulo aliyesema mimi ndiye mkuu wa wenye dhambi. O mtu maskini mimi, atakayeniokoa na mwili huu wa mauti."

Paulo alisema hivyo kwa sababu alielewa msamaha. Imesemwa kuhusu Paulo kwamba alielewa mambo mawili tu: Alijua kwamba alikuwa amepotea, na alijua kwamba alikuwa ameokolewa. Unaposoma barua zake, uelewa wake unapitia kila mstari. Hilo ndilo kila Mkristo wa kweli anajua, anajua kwamba walikuwa wamepotea, walikuwa wamekata tamaa na ghafla mtu akawatupa kamba ya kuokoa maisha.

Fikiria ombi hili rahisi ambalo Yesu alitoa, "Baba, wasamehe, kwa maana wanajua wanachofanya." Msamaha huo unamaanisha nini? Unatuhusuje wewe na mimi? Sifa zake ni zipi?

1.Msamaha ambao Yesu alitoa na kuomba msalabani unatolewa.

"Kwa maana mshahara wa dhambi ni mauti, bali karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Kristo Yesu Bwana wetu." (Warumi 6:23) Je, ulisikia tofauti hapo? "Kwa maana mshahara," huo ndio mshahara, "ni mauti," huo ndio malipo ya dhambi "lakini karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Kristo Yesu Bwana wetu." Jambo la kwanza tunalohitaji kukumbuka kuhusu msamaha ambao Yesu alitoa msalabani na bado anatoa kutoka chumba cha enzi cha mbinguni ni kwamba ni kitu ambacho hatustahili. Neema yake, msamaha wake ni zawadi.

Acha nieleze hilo na nikuonyeshe kwa nini hilo ni muhimu. Fikiria sasa hivi na uondoe wokovu, msalaba au vitu tunavyoviona kuwa vya kiroho, vilivyotolewa wima, ni zawadi gani ya thamani zaidi ya kidunia uliyo nayo sasa hivi? Ni nini hicho? Baadhi yenu mnaweza kusema ni mtoto mchanga, hiyo ndiyo zawadi ya thamani zaidi. Baadhi yenu mngesema familia yenye afya, hiyo ndiyo zawadi ya thamani zaidi. Ukiiondoa wokovu, upendo wa mke wangu ndio zawadi kubwa zaidi niliyo nayo. Lakini kama ningesema, "Unajua mpenzi, umenipenda sasa kwa miaka 17 na ninathamini sana hilo. Nataka kukulipa kwa upendo huo. Laiti ningekuwa na pesa zaidi, lakini nina takriban \$1,700. Ningeweza kukupa takriban \$100 kwa mwaka kwa upendo wote ulionipa hadi sasa. Acha nikupe \$1,700. Tutafanyia kazi bajeti yetu sasa hivi. Nitakulipa \$25 nyingine kwa mwezi kuanzia sasa kwa upendo unaonipa. Sasa unafikiri angefanya nini?"

Kwanza kabisa, angefikiri ni mzaha. Namaanisha angecheka, "Unafanya nini—haya?" Kisha kama ningesisitiza suala hilo na kusema, "Hapana, hapana, hivi ndivyo ninavyotaka kufanya. Nataka kukulipa kwa zawadi hiyo." Angenitazama kama mimi ni mjinga kabisa. Jamani, hilo ni jambo la kipuuzi kwa sababu zawadi si kitu unachoweza kununua. Si kitu unachoweza kupata. Ukiweza, si zawadi; inakuwa mshahara, mshahara.

Soma Warumi 6:23 tena, "Kwa maana mshahara..." mshahara umeunganishwa na dhambi, ni mauti, "lakini karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Yesu Kristo." Ninashangazwa na jinsi mamilioni ya watu wanavyopinga hizo mbili. Wanafikiri kwamba upotevu walio nao, kifo cha kiroho watakachokufa, ni mapumziko mabaya tu au ni upuuzi tu, upuuzi wa Mungu wa ajabu na kwamba wokovu watakaoupata, wanaupata siku baada ya siku kwa sababu ya jinsi walivyo wema. Wameubadilisha kabisa. Kitu tunachopata ni kuzimu kupitia kila dhambi tunayofanya. Karama ni msamaha.

Unafanya nini unapopokea zawadi? Unasema, "Asante" na unatenda kwa shukrani. Kadiri zawadi inavyokuwa kubwa, ndivyo unavyozidi kuwa ndefu na ndivyo unavyotenda kwa shukrani zaidi. Kwa kujaribu kulipa zawadi:

a. Unamtukana mtoaji Mungu anatukanwa tukijaribu kulipa zawadi ya msamaha kwa sababu tunampunguza hadi kuwa mwajiriwa. Tunampunguza hadi kuwa karani wa mauzo. Tunamfanya kahaba kwa kujaribu kubadilishana mapenzi, na Mungu hatapunguzwa hadi hivyo. Anaitikia vikali hilo na amekuwa akifanya hivyo kila wakati. Kwa kweli, hilo ndilo lililomkasirisha Yesu sana kuhusu Mafarisayo. Walidhani walikuwa wakilipa kwa ajili ya wokovu wao. Walikuwa wakiupata. Baadhi ya watu wanafikiri hivyo leo.

Kuna tofauti kubwa kati ya kupata na kupata upatanisho. Kupata ni kitu unachofanya kazi ili kukifanikisha. Upatanisho ni kitu ambacho umepewa. Neno upatanisho

inamaanisha kulipa deni ambalo mtu hawezi kulipa mwenyewe. Yesu alitoa upatanisho. Mungu, Mwana, anajua hatuwezi kutoka katika fujo zetu wenyewe. Kwa hivyo, alijitoa kama dhabihu na msalabani humo anaomba: "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui watendalo."

Loo, lakini roho ya mwanadamu, inataka tu kuokolewa kwa kupata. Unajua ni kwa nini? Kwa sababu tunaishi katika ulimwengu uliochafuliwa na dhambi ambao haufanyi kazi kwa upatanisho, hufanya kazi kwa kupata. Hata hivyo, tunajua majibu ya kaulimbiu hizi za zamani, "Hakuna kitu kama nini cha bure? Chakula cha mchana?" na "Jihadhari na nambari moja!" Hakika, sote tunazijua hizo, hivyo ndivyo ulimwengu unavyofanya kazi, kwa hivyo tunataka kujiokoa kwa matendo yetu mema. Swali ninalomuuliza mtu yeyote aliye na falsafa hiyo ni kwamba inachukua kazi ngapi nzuri ili kuokolewa? Mgawo ni upi? Kiwango ni kipi? Unamtukana mtoaji unapojaribu kulipa zawadi.

b. Unaunda uhusiano wa kibiashara Ukisema, "Hapa, nipe hiki, nitakupa kile." Hiyo ni kubadilishana, kubadilishana, biashara, muamala wa biashara. Unapojaribu kulipa zawadi ya Mungu, unapunguza uhusiano wa Baba/Mtoto kuwa uhusiano wa mwajiri/mfanyakazi, na hiyo ni pungufu sana ya kile Mungu anachotaka.

Acha nielezee hilo. Kila mwezi mimi hulipa rehani kwa mtu huko Chicago ambaye sijawahi kumuona. Yeye hajawahi kuniona. Sasa tuna uhusiano? Ndiyo. Je, anajali kama nina ugonjwa wa appendicitis? Au kama ndoa yangu itaanza kupata matatizo? Hapana! Wanachojali ni kupata yao. Ni uhusiano, lakini ni wa kina kifupi. Upo kwenye karatasi tu. Nikifikia makubaliano ya kimkataba na Mungu, "Sasa nitafanya hivi, unipe mbinguni," basi ninafanya uhusiano wa kibiashara na Mungu. Anataka kuwa Baba yangu, si mwajiri wangu. Anataka kunipenda na kuniosha na kunisamehe kama baba mkamilifu. Hilo ndilo analotaka.

c. Unapojaribu kulipa zawadi, inaonyesha kutokuelewana kwako mwenyewe .Huna tu Dhana. Msamaha hutolewa.

2. Msamaha ambao Yesu aliuomba na kuutoa ni mkubwa sana .

Ni kali, kali na ya ajabu. Zawadi hiyo ni mbadala kali. "Kwa maana Mungu alimfanya yeye ambaye Hakuwa na dhambi iliyokuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika yeye." (2 Wakorintho 5:21) Huo ndio mstari ninaoupenda zaidi katika Biblia kwa sababu unaelezea maana ya msalaba. Ni nani aliyeyeye katika 2 Wakorintho 5:21? Unajua ni nani. Ni Yesu, sivyo? Hebu tuseme tena tukimweka Yesu kwa ajili yake. "Kwa maana Mungu aliuomba Yesu ambaye hakuwa na dhambi, ikawa dhambi kwa ajili yetu, ili katika Yesu tunaweza kuwa haki ya Mungu."

Kwa mfano, hebu tuseme utasimama Hukumuni siku moja. Mungu anasema "ulitenda dhambi ngapi?" Unajibu kwa kichwa kilichoinama, "Loo si nyingi. Bwana." Anasema, "Sawa, fikiria kwa makini sana." "Naam, kulikuwa na wakati mmoja sikumsaidia mwanamke aliye ng'ambo ya barabara. Kisha kulikuwa na wakati mwingine, sikuwaheshimu baba yangu na mama yangu kama ninavyopaswa. Na mimi ..." Akasema "Hebu tuangalie vitabu." Kitabu cha maisha yako kinafunguliwa, kimetiwa doa na dhambi. Kila kitu ulichofanya au kusema kimeandikwa hapo, matendo yako mema pamoja na dhambi zako. Kwa kweli hutaki mtu yeyote akiangalie. Ghafla Yesu anatembea na kusimama kando yako safi na nyeupe kama theluji. Kumbuka, Mungu alimfanya yeye ambaye hakuwa na dhambi kuwa dhambi ilindani Yake, tunaweza kuwa haki ya Mungu. Je, unataka kujua Mkristo jinsi utakavyoonekana mbele za Baba siku ya Hukumu? Isipokuwa Yesu amekusafisha kwa Damu yake na amebadilisha maisha yake kwa yako, yatakuwa mabaya na hayatakaribishwa. Ikiwa Damu yake imekusafisha na unabaki ndani yake, Yesu atasimama pale akishikilia dhambi zako zote. Ni mbadala mkubwa.

3.Msamaha umepangwa .

Haikuwa bahati mbaya au tukio la ghafla; ni sehemu ya mpango wa milele. Nilipokuwa nikikua, nilisikia Mfano huu ulitumia sana msalaba. Labda umewahi kuusikia. Hadithi ni ya jamaa aliyeendesha daraja la mitambo ambalo liliruhusu treni kuvuka daraja, lakini lingegeuka wakati fulani ili meli ziweze kupita kwenye mto ulio chini. Wakati mmoja daraja liligeuzwa, lakini ghafla neno likaja na angeweza kusikia treni ikija. Na angehitaji kuhamisha daraja hilo kwenye mstari ili abiria aweze kulivuka na lisiharibiwe. Lakini tatizo lilikuwa siku hiyo alimleta mtoto wake mdogo wa miaka mitatu kazini. Mwana alikuwa amemtoroka na akamtafuta Junior na alikuwa chini kwenye mfumo wa daraja, kwenye gia zenyewe, mvulana mdogo alikuwa akicheza kwenye gia na sasa akiwa na dakika chache tu, hakuwa na muda wa kushuka na kumchukua mvulana na bado akafunga daraja. Alikuwa na chaguo la kuokoa treni na mamia ya abiria au kutupa swichi na kumponda mwanawe. Akiwa amehuzunishwa na uamuzi huo, alitupa swichi. Mungu wetu alimtoa Mwanawe msalabani ili wote watakaomjia waweze kusamehewa na kuokolewa.

Sasa huo ni mfano wenye nguvu, lakini kuna sehemu moja kuu ambayo si sahihi hata kidogo. Sio sahihi. Angalia kama unaweza kujua usahihi uko wapi. "'Enyi Waisraeli, sikilizeni haya: Yesu wa Nazareti alikuwa mtu aliyethibitishwa na Mungu kwenu kwa miujiza, maajabu na ishara, ambazo Mungu alizifanya kati yenu kwa njia yake, kama ninyi wenyewe mnavyojua. Mtu huyu alitolewa kwenu kwa kusudi la Mungu na ujuzi wake; nanyi, kwa msaada wa watu waovu, mkamwua kwa kumsulubisha msalabani.'" (Matendo 2:22-23)

Ni kosa gani la kielelezo ambacho nimesikia maisha yangu yote? Hiki hapa. Msalaba, tofauti na mhandisi aliyeketi kwenye kiwanda, msalaba haukuwa mwikio wa ghafla wa mhandisi fulani wa kidini ambaye aliona ulimwengu ukizunguka nje ya udhibiti. Msalaba ulikuwa sehemu ya ramani ya awali.

Mpango ulikuwa katika kazi dakika ile ambayo meno ya Hawa yalizama kwenye tunda. Ulikuwa hapo kabla Yesu alipokuja hapa duniani, alipozaliwa au kusulubiwa. Kivuli cha msalaba kilikaribia zaidi kwa kila hatua aliyopiga.

Je, umewahi kufikiria kwamba Yesu ndiye aliyeweka uhai ndani ya mbegu iliyogeuka kuwa mti ambao msalaba wake ungekatwa? Yesu ndiye aliyeweka madini ya chuma ardhini ambayo miiba ingeyeyushwa? Yesu ndiye aliyepulizia uhai ndani ya kiinitete ambacho kingeitwa Yuda tumboni mwa mama yake, ambaye angetoka na kumsaliti? (Wakolosai 1:15-16)

Ilikuwa kupanga kuuawa kwako mwenyewe? Sijui, sina wazo lolote, lakini haikuwa ajali. Ninajua kwamba alijua tangu mwanzo kwamba njia pekee ambayo bibi yake angeweza kuvikwa nguo nyeupe na kuishi milele mbinguni ilikuwa kama yeye mwenyewe angekufa kwa ajili ya dhambi zake. Jamani, nikijua hilo naelewa vyema kwa nini angeweza kutazama chini kutoka msalabani huku akijua kila mara kwamba angetundikwa pale na kusema: "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wanachofanya." Unaona upendo uliotoa sala hiyo ulitoka kwenye chumba cha enzi cha mbinguni ambapo upendo una asili yake. Msalaba na msamaha havikuwa ajali. Vilipangwa.

4. Msamaha ni endelevu.

Nitakuambia jambo la kuvutia kuhusu ombi hili la sentensi moja kutoka kwa Yesu: "Baba, samehe wao, kwa maana hawajui wanachofanya." Wakati usio kamili wa kitenzi umetumika, ikionyesha kitendo kinachojirudia katika wakati uliopita. Kwa maneno mengine, kwa uhalisia zaidi, tafsiri ni kwamba Yesu aliendelea kusema, "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wanachofanya." Je, unaweza kuona hilo? Naweza kumwona akinung'unika katika saa sita kati ya kila moja ya kauli: "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wanachofanya."

Inafaa sana kwa sababu ingawa dhabihu yake ilikuwa mara moja na kwa wote, msamaha unaotokana na msalaba huo ni wa milele. Waebrania 9:26 inasema, "Tukienenda Wakristo katika nuru kama yeye alivyo katika nuru, tuna ushirika sisi kwa sisi, na damu ya Yesu inatusafisha dhambi zote." (1 Yohana 1:7) Ninapenda neno hilo "yote", sivyo? Neno dogo, lakini lina maana kubwa—hutusafisha nayote dhambi—yote dhambi zetu kabla hatujamjia Kristo katika ubatizo, yote dhambi zetu baada ya kutembea katika nuru.

Mistari miwili baadaye "Tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki, hata atusamehe dhambi zetu, na kutusafisha na udhalimu wote." (1 Yohana 1:9) Kisha mistari miwili Yohana anasema, "Watoto wangu wadogo, nawaandikia haya ili msitende dhambi. Lakini mtu akitenda dhambi ... tunaye Yesu Kristo,

Mwenye Haki, kama mtetezi wa dhambi zetu." (1 Yohana 2:1) Nataka uone kama Mkristo, ikiwa tuko tayari kutembea katika upendo na mapenzi ya Yesu, si kwa kuasi mapenzi yake, kama kulea dhambi, kujaribu kuificha katika sehemu fulani mbali na Mungu, lakini badala yake tukikiri waziwazi mapungufu na makosa yetu, basi tunasamehewa kila mara. Tunaoshwa kila siku ili tuwe safi na kubaki weupe. Kisha Mungu ananiruhusu kuingia.

5. Msamaha ni mfano mzuri, kielelezo cha kuigwa. Yesu anatuwezesha kusamehe wengine walio karibu nasi. "Iweni wafadhili na wenye huruma ninyi kwa ninyi, mkisameheana, kama vile Mungu alivyowasamehe ninyi katika Kristo." (Waefeso 4:32) Ufunguo wa kuishi maisha ya kusamehe kwa watu wengine ni kutambua msamaha wako mwenyewe unaotokana na msalaba huo. Watu wanaosamehe ni watu waliosamehewa. Hakuna tofauti.

Akrostiki ifuatayo inaweza kukusaidia kukumbuka zawadi ya Mungu ya Neema Yake.

G-iven

R-adical

Imepangwa kwa mpangilio

C-inaendelea

Mfano wa mfano

Tunakubali zawadi hiyo tunapofika kwenye msalaba huo. Maandiko yanatuambia jinsi ya kufanya hivyo. Mungu hatufanyi tupande milima au kukimbia mbio za marathon. Anachotuambia ni kwamba, nataka umtumaini Kristo, umjie msalaba huo kwa imani, amini kwamba Yesu, Mungu katika mwili, alikufa msalabani kwa ajili yako, ungama imani hii mbele ya watu, ufe kwa dhambi zako na uzikwe pamoja naye katika ubatizo wa maji wakati huo mimi, Mungu, nitakupa maisha mapya bila dhambi baada ya kuoshwa kwa damu ya Kristo. Somo la Neema ya Ajabu #1251 Steve Flatt Februari 25, 1996

Nguvu ya Kusamehe

"Watu wengine wawili, wote wawili wahalifu, walichukuliwa pamoja naye ili wauawe. Walipofika mahali paitwapo Fuvu la Kichwa, wakamsulubisha hapo, pamoja na wahalifu—mmoja upande wake wa kuume na mwingine upande wake wa kushoto. Yesu akasema, 'Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wanachofanya.' Wakagawana mavazi yake kwa kupiga kura. Watu wakasimama wakitazama, na hata watawala wakamdhihaki. Wakasema, 'Aliwaokoa wengine; na ajiokoe mwenyewe, kama yeye ndiye Kristo wa Mungu, Mteule.' Askari nao wakamkaribia, wakamdhihaki, wakampa siki ya divai, wakasema, 'Kama wewe ndiwe Mfalme wa Wayahudi, jikoe mwenyewe.' Kulikuwa na tangazo lililoandikwa juu yake, lililosomeka: Huyu ndiye *Mfalme wa Wayahudi*. Mmoja wa wahalifu waliotundikwa pale, alimtukana akisema, "Je, wewe si Kristo? Jikoe mwenyewe na sisi!" Lakini mhalifu mwingine akamkemea, "Usiogope."

Mungu,' alisema, 'kwa kuwa wewe uko chini ya hukumu hiyo? Sisi tunaadhibiwa kwa haki, kwa maana tunapata kile tunachostahili matendo yetu. Lakini huyu hakufanya chochote kibaya.' Kisha akasema, 'Yesu, unikumbuke utakapolingia katika ufalme wako.' Yesu akamjibu, 'Kweli nakuambia, leo utakuwa pamoja nami peponi.'" (Luka 23:32)

Unapotazama eneo la kusulubiwa, ni mhusika gani unayemtambua kwa urahisi zaidi? Unapowaangalia nyusoni mwao, je, kuna kitu kinachokukumbusha wewe mwenyewe? Kwa baadhi yenu, jibu hilo linaweza kuwa Petro. Unatoa kauli na ahadi za uaminifu, lakini wanashindwa. Unaweza kuwa unapambana na hatia na kuchanganyikiwa ukijiuliza swali: Je, Mungu anaweza kunisamehe kwa kushindwa tena? Labda, unajitambulisha na Pilato. Fikiria Pilato, neno muhimu hapo ni, "Karibu," sivyo? "Karibu" kumwachilia Mwana wa Mungu. "Karibu" alifanya jambo sahihi. Labda maisha yako yamefungwa katika neno, "Karibu." "Karibu" ukawa Mkristo. "Karibu" uliishi maisha ya uaminifu. "Karibu" uliishi maisha yenye nidhamu.

Labda unajitambulisha na Mariamu. Nadhani kuna Mariamu wengi, wanaume na wanawake, waaminifu, waaminifu, wa kweli, wakati mwingine wenye huzuni au wakati mwingine wamechanganyikiwa. Au, labda mtu anajitambulisha na Yohana. Wewe pia upo hapo, lakini wewe ni mwoga, uko kimya, unaogopa. Nje ya mahali hapa, hakuna mtu anayejua kwamba wewe ni mwanafunzi wa Yesu.

Unapotazama wahusika wote wanaozunguka kusulubiwa, unajitambulisha na nani? Kati ya wahusika hao wote, ninapendekeza kwako kwamba kuna mmoja ambaye kila mmoja wetu tulio katika Kristo anaweza kujitambulisha naye. Yeye ndiye lengo la somo letu. Hutapenda hili, lakini sisi sote Wakristo tunajitambulisha na mhalifu aliyesulubiwa. Kama yeye, unaning'inia msalabani kando ya Yesu. Kama yeye, umeangalia kwa imani na kufanya ombi lisilowezezana kabisa. Na kama yeye, umepokea kile Paulo alichokiita "zawadi isiyoelezeka" ya wokovu.

Tukio kuhusu mwizi aliyesulubiwa linatuambia nini? Linatuonyesha nini? Mambo mawili tu ya msingi, lakini ni masomo mawili muhimu zaidi ambayo mwanadamu anaweza kujifunza. **Thamani isiyopimika ya mtu** na **kina kisichopimika cha upendo wa Mungu**. Ni hadithi nzuri, kwa njia nyingi ni hadithi ya ajabu. Kwa vizazi vingi, hadithi ya mhalifu aliyesulubiwa imekuwa utata kwa baadhi kuhusu jinsi mtu anavyokubali neema ya Mungu leo, kuhusu jinsi mtu anavyokuwa Mkristo. Watu, haijaandikwa kwa kusudi hilo. Jambo hili lote lilitokea kabla ya Wakristo wowote, kabla Mungu hajaanzisha kanisa lake. Sababu ya hadithi hii kuingia katika historia ni kutuonyesha kwa njia ya picha kama ukurasa mwingine wowote katika Biblia, masomo hayo mawili yenye nguvu: Thamani isiyopimika ya mtu na kina kisichopimika cha upendo wa Mungu.

Kauli saba ambazo Yesu alitoa msalabani zilifupisha maisha yake yote na utume wake kama vichupo au ukurasa wa faharasa katika daftari kubwa. Unageuka na kupata kiasi cha nyenzo nyuma ya kila kichupo kidogo.

1.Thamani isiyopimika ya mtu .

Tunamwona Yesu akimtendea yule mhalifu aliyesulubiwa jinsi alivyokuwa akiwatendea watu katika huduma yake yote. Watu hao hawana msaada na wanamtegemea kwa imani. Kwa mfano, alionyesha utunzaji na neema ile ile mapema sana aliposhuka kutoka kutoa Mahubiri ya Mlimani. Mathayo anatuambia katika injili yake, sura ya 8, kwamba alikuwa amejikusanya karibu na kundi la watu wakizungumza wakati ghafla kundi hilo lilipotawanyika kama mende ambao walikuwa wameona mwanga wa mwanga. Mtu anapiga kelele kwa nguvu zote, "Mkoma." Hakika hapo alikuwa amejikusanya kundi la wanadamu, jeraha linalotembea, kidonda kinachotoka, labda hana mkono, labda hana pua. Nitakuambia kwa kweli, hakuwa na chochote, isipokuwa sala moja ya mwisho, ya kukata tamaa. Yule mkoma aliinua macho na kusema, "Bwana, ukitaka, waweza kunitakasa."

Unaona, yule mkoma alikuwa na kile ambacho mwizi aliyesulubiwa hakuwa nacho isipokuwa sala ya kukata tamaa. Unakumbuka kile Yesu alimfanyia yule mkoma? Yesu alinyoosha mkono na kumgusa. Aliweka mikono yake kwenye moja ya vidonda vilivyo wazi, vyenye kutokwa na damu. Sasa unapaswa kuwaona Petro na Yohana kwenye vichaka wakiangalia nje wakisema, "La hashu, Bwana, Bwana, usimguse!" Kwa nini alifanya hivyo? Je, Yesu hangeweza kumponya yule mkoma bila kumgusa? Hakika angeweza. Kwa nini alifanya hivyo? Alikuwa akitufundisha thamani isiyopimika ya mtu.

Jamani, mwanadamu ana thamani kwa sababu yeye ni mwanadamu. Sasa ulimwengu haununui hilo. Ulimwengu unatufundisha kwamba tuna thamani kulingana na jinsi tunavyoonekana, kile tunachoweza kufanya au kile tulicho nacho katika akaunti yetu ya benki. Sasa unachukua vitu hivyo na kuviunganisha pamoja na una mfumo wa thamani wa ulimwengu. Mungu anasema, "Hapana, wewe ni wa thamani kwa sababu tu umeumbwa kwa mfano wangu, wa kipekee katika Uumbaji wote."

Yesu alifundisha jambo lile lile kwa mwanamke mzinzi katika Yohana 8. Unakumbuka hadithi yake? Hakuwa na msingi wa kusimama. Alikuwa amekamatwa katika kitendo cha uzinzi. Hakuwa na utetezi. Tungesema alikuwa na hatia kama dhambi. Lakini macho yake yalipokutana na macho ya Yesu, hakuona chuki na uchungu alikuwa ameuona katika macho hayo mengine. Alimtazama kwa ombi machoni pake, naye akamwokoia.

Hadithi nyingi zinaendelea katika injili, mwanamke Msamaria, Zakayo juu ya mti ule na Bartimayo kipofu. Kwa hivyo, haipaswi kutushangaza tunapoona kilichompata mtu huyu aliyekufa.

kando ya Kristo. Inashangaza kwamba hatujui mengi kuhusu mwizi huyu, sivyo? Hatujui jina lake, mji wake wa nyumbani, alichofanya ili kujipatia riziki au alichojua kumhusu Yesu. Baadhi wamekisia kwamba alikuwa mzalendo, mmoja wa wale Wayahudi wenye msimamo mkali waliokuwa wakijaribu kuwafukuza jeshi la Warumi kutoka nchini. Kusema ukweli, nina shaka hilo. Nina shaka hilo kwa sababu kama hilo lingekuwa kweli, hakika Luka angetuambia. Na kama si Luka, mwanahistoria mwingine mahali fulani angetaja hilo.

Hapana, nadhani tunapaswa kukabiliana na ukweli kwamba mtu huyu aliyening'inizwa kando ya Yesu alikuwa mhalifu tu. Alikuwa mwizi tu. Kwa kweli, kwa kuzingatia ukali wa hukumu yake, alikuwa mbaya zaidi kuliko wote. Alikuwa mhalifu wa kawaida na kufa msalabani kwa wizi wa Kirumi, hilo lilikuwa kali sana. Hakuna anayejua ni ukatili gani mwingine aliofanya. Mtu anasema, "Naam, kama angekuwa mbaya hivyo, ni nini ambacho Yesu anajaribu kutufundisha?"

2.Kina kisichopimika cha upendo wa Mungu

Hebu tuache akili zetu zirudi kwenye msalaba ule kwenye kilima kile walichokiita "Golgotha," au mahali pa fuvu. Palikuwa tasa, palionekana kama fuvu. Palikuwa mahali ambapo mafuvu mengi yalikuwa yameanguka. Sasa fikiria kwamba uko katika umati chini ya kilima ukiangalia juu misalaba hiyo mitatu yenye umbo la sare. Unakaribia kidogo kuona uso wa yule wanayemwita mhalifu, yule ambaye hatimaye angeomba msamaha.

Tunapomtazama, uso wake ni mweusi, mweusi, na amechoka kutokana na kutojua ni muda gani amekuwa gerezani na gerezani. Macho yake yamezama na kukata tamaa kumeharibu hisia yoyote ya furaha maishani mwake. Karibu amekata tamaa. "Tumalize," anawaza, "Tumalize tu." Kwa hivyo amening'inia msalabani, na kuna chembe chache tu za mchanga kwenye saa yake iliyobaki.

Lakini kisha anamtazama mtu huyu aliyesulubiwa karibu naye. Mtu aliye katikati, mtu ambaye kichwani mwake amepigiliwa bango linalosema: *Mfalme wa Wayahudi*. Hatujui kama mhalifu huyu alikuwa amewahi kumwona Yesu hapo awali, labda aliwahi kumwona. Labda alikuwa ameona muujiza, labda alikuwa amemwona Yesu akiwapenda wasiopenywa, labda alikuwa amemwona Bwana wetu akiwatendea taka za dunia kama chumvi ya dunia, labda alikuwa amesikia moja ya mafundisho yake, au, labda alichojua kumhusu Yesu ni kile alichokuwa akikitazama sasa hivi, seremala aliyesulubiwa ambaye mapafu yake yalikuwa yakipumua kwa shida na ngozi yake ilikuwa imeraruka na kutokwa na damu. Lakini alipomtazama mtu aliyekuwa kando yake, kulikuwa na kitu kuhusu mtu huyu kilichokuwa kinamvutia mwizi huyu. Kwa nini jamaa huyu alikuwa mtulivu sana? Kwa nini alikuwa kimya sana huku kila mtu mwingine akimdhihakiki? Kwa nini hapigi kelele kwa maumivu kama kila mtu mwingine anavyofanya aliye msalabani? Kisha jambo la kushangaza likaanza kutokea.

Mlaghai huyu, mwizi huyu alianza kujisahau. Ukali wa maumivu yake umepungua kwa muda, uchungu wa misumari umesahaulika kwa muda na anajikuta hawezi kuondoa macho yake kwa mtu huyu. Anahisi hisia ambayo hajaihisia katika "nani anajua lini." Anajikuta akiwa na wasiwasi kuhusu Masihi. Anajikuta akimjali mtu huyu. Mlaghai asiyejali, imekuwa muda mrefu tangu ajiwali kuhusu chochote. Inahisi ajabu, lakini hisia hiyo ipo.

Kuna usumbufu. Kuna sauti kama ya pembe ya ukungu inayovunja mtiririko wake wa mawazo. Inatoka kwa yule mhalifu mwingine, yule jamaa aliyesulubiwa upande wa pili. Sauti hiyo ni chungu na mbaya. Unaona, mtu mwingine pia amekuwa akimtaazama Yesu. Mhalifu huyu hajamtaazama Bwana wetu kupitia macho ya huruma na kujali. Amekuwa akimtaazama kupitia lenzi iliyopasuka ya ujinga.

Je, si jambo la kushangaza jinsi watu wawili wanavyoweza kuwa karibu sana na Yesu, kuwa na hali zinazofanana, na bado kuwa na mitazamo miwili tofauti kabisa? Je, umewahi kushangazwa na jinsi mmoja wao anavyoweza kuonyesha amejitolea kabisa kumfuata Bwana na mwingine kumkataa kabisa na hali zao zikiwa sawa? Sijawahi kuelewa hilo kikamilifu, lakini hapa kuna mfano halisi wa hilo. Mmoja alihisi kulazimishwa kuomba yasiyowezekana kwa imani, na mwingine alitaka tu kujiunga na dhihaka za umati. "Kama wewe ndiye Kristo, jikoe, Loo, ukiwa bado, tuokoe pia!" Ilikuwa ni mkuki mwingine wa maneno. Kisha kuna ukimya tena.

Nashangaa kama mwizi huyo mkosoaji hakutarajia mtu mwingine ajiunge naye. Mateso hupenda ushirika. Lakini badala yake, jambo la kushangaza zaidi hutokea. Mhalifu huyo mwingine hufanya kinyume chake. Sijui ni watu wangapi walisikia alichomwambia Yesu. Ninazungumzia wale waliokuwa chini, askari, Mariamu na wengine. Lakini nitakuhakikishia yeyote aliyesikia alishangaa. "Humwogopi Mungu?" mwizi anasema? "Kwa kuwa uko chini ya hukumu hiyo hiyo, tunaadhibiwa kwa haki. Tunapata kile tunachostahili matendo yetu, lakini mtu huyu hajafanya kosa lolote. Kisha anasema, "Yesu, unikumbuke utakapoingia katika ufalme wako." Huwezi kumwona askari akiangalia juu, Mariamu akifuta chozi na kumtaazama mwizi huyo usoni? Kwa nini naweza kuwaona malaika mbinguni wakihema kwa shida. "Ni lini mara ya mwisho mtu huyu kuzungumza kwa niaba ya mtu yeyote?"

Lakini huyu hapa, akifanya labda kitendo bora zaidi kilichoandikwa katika Maandiko wakati hakuna mtu mwingine aliyemtetea Mungu, wakati karibu kila mtu mwingine aligeuka, wakati hata malaika walikuwa wakilia na mapepo kutoka kuzimu walikuwa wakicheza kwenye mwanga kwa sababu walidhani walikuwa wamemua Mwana wa Mungu. Ilihitaji mhalifu, ilihitaji mhalifu aliyekataliwa wa maisha duni kusimama kwa niaba ya Mungu na kwa kufanya hivyo, katika machweo ya uhai wake, aliokoa kila kitu kuhusu maisha yake.

Petro, yule ambaye hangemwacha kamwe, hakupatikana. Pilato, mwenye mamlaka, alikuwa amenawa mikono yake muda mrefu uliopita. Umati ulikuwa umegeuka kuwa wa kubadilika-badilika, wanafunzi walikuwa wamekimbia, lakini mhalifu bila hata kujua anatushirikisha mambo matatu ambayo lazima uyajue na kuyaamini ndani kabisa ya mioyo yenu ikiwa uko tayari kuja kwa Kristo. Ninahitaji kujua nini ili kuwa Mkristo? Ninahitaji kuelewa nini? Jamaa, hamtaacha kuelewa, ni vigumu. Mnachora wapi mstari huo?

Kitabu cha Matendo kinaonyesha mifano mingi ya wale waliomjia Kristo na mahitaji yao binafsi waliyoyaelewa. Lakini, kimefupishwa hapa waziwazi kama mahali pengine popote ambapo nimewahi kuona.

1. **Alifikia hitimisho kwamba alikuwa mchafu** .Aliangalia juu na kusema, "Unajua ninastahili ninachopata." Hakusema tu kwamba alikuwa mwenye dhambi. Anasema, "Mimi ni mwenye dhambi kubwa. Ninastahili kutundikwa msalabani. Ninastahili kufa," akipumua kwa shida.
2. **Alifikia hitimisho kwamba Yesu alikuwa safi kabisa** .Alisema, "Lakini mtu huyu hakufanya kosa lolote." Mhalifu akasema, "Nina hatia. Mungu hana hatia. Nimekosea, Yeye yuko sahihi. Nimepotea, lakini Yeye ndiye Mwokozi." Mhalifu alisema kuhusu yeye na rafiki yake pale, rafiki yake upande wa pili, "Tuko hapa kwa sababu tunastahili, lakini hastahili."
3. **Yesu ana uwezo wa kutuingiza katika ufalme unaopita maisha haya** .Mwizi huyo alijua kwamba kulikuwa na nafaka chache tu zilizobaki kwenye glasi yake ya saa na akijua alikuwa anakufa, aliangalia juu na kusema, "Bwana, utanikumbuka utakapoingia katika ufalme wako?"

Kufikia sasa Yesu alikuwa amegeuza kichwa chake kuelekea mwizi huyu na siwezi kujizuia kujiuliza kama hata katika maumivu yake, Yesu alikuwa ametabasamu kidogo alipomkamata kondoo huyu aliyepotea, mpweke, aliyevunjika, aliyechubuka na anayevuja damu akichechemea zizini. Kondoo huyo alimtizama mchungaji na kusema, "Je, naweza kuingia? Sistahili, lakini naweza kuingia? Bwana, utanikumbuka utakapoingia katika ufalme wako?" Mchungaji mwema aliwatazama kondoo na kusema, "Njoo ndani. Leo, utakuwa nami Paradiso." **Thamani isiyopimika ya mwanadamu, kina kisichopimika cha upendo wa Mungu.**

Maneno ya wimbo *Chini ya Msalaba wa Yesu* Muhtasari wa somo hili "Juu ya msalaba wa Yesu, wakati mwingine jicho langu linaweza kuona umbo la kufa la Yule Aliyeteseka pale kwa ajili yangu; Na kutoka moyoni mwangu uliopigwa, kwa machozi nakiri maajabu mawili: Maajabu ya upendo wake mtukufu na kutokuwa na thamani kwangu mwenyewe" isipokuwa sisi si watu wasio na thamani machoni pa Mungu anayeokoa. Somo la Neema ya Ajabu # 1252 Steve Flatt Machi 3, 1996

Maneno ya Faraja na Uaminifu

Waandishi wa masimulizi manne ya injili, Mathayo, Marko, Luka, na Yohana, wanatupa rekodi ya maneno ambayo Yesu aliyasema alipokuwa amening'inia msalabani—kauli saba kwa jumla. La tatu labda ndilo tukio lenye kugusa moyo zaidi na lenye upole zaidi kati ya matukio yote tuliyo nayo kutoka Kalvari. Ni tukio ambalo Yesu anamtazama mama yake na kumwambia "Mwanamke, mtazame Mwanao," na kisha kwa Yohana mwanafunzi mpendwa, "mtazame mama yako." Hili ni tukio zuri na lenye kugusa moyo la faraja na uaminifu.

"Walipomsulubisha Yesu, walichukua mavazi yake, wakayagawanya vipande vinne, kimoja kwa kila mmoja wao, na vazi la ndani likiwa limesalia. Vazi hili lilikuwa halina mshono, limefumwa kutoka juu hadi chini. Wakaambiana wao kwa wao. "Tusilirarue," wakaambiana. "Na tuamue kwa kura ni nani atakayelichukua." Hili lilitokea ili andiko litimie lililosema, "Waligawana mavazi yangu, na mavazi yangu wakayapigia kura." Basi hivi ndivyo walivyofanya askari. Karibu na msalaba wa Yesu walikuwa wamesimama mama yake, na dada yake mama yake, na Mariamu mke wa Klopa, na Mariamu Magdalene. Yesu alipomwona mama yake pale, na mwanafunzi aliyempenda amesimama karibu, alimwambia mama yake, "Mama, huyu hapa mwanao," na kumwambia mwanafunzi, "Huyu hapa mama yako." Tangu wakati huo, mwanafunzi huyo alimchukua nyumbani kwake." (Yohana 19:23-27)

Kulikuwa na askari wanne waliomsulubisha Yesu ambao waligawanya mavazi yake katika sehemu nne tofauti. Lakini ili kutusaidia kuelewa muundo wa kinachotokea hebu turudi nyuma kidogo katika historia na tuangalie baadhi ya desturi za Kiyahudi za mavazi pamoja na baadhi ya desturi za Kirumi zilizozunguka kusulubiwa.

Mwanamume Myahudi kwa kawaida alikuwa akivaa nguo tano. Kwanza kabisa alikuwa na kofia ya kichwani, labda kilemba au aina fulani ya kitambaa. Umewahi kuona picha kwenye televisheni yako hapo awali za aina ya kofia za kichwani ambazo watu wa Mashariki ya Mbali na Mashariki ya Kati huvaa ili kuzuia nywele zao zisionekane usoni na mahali pake. Ilikuwa kofia ya kichwani ya kitamaduni ambayo imekuwa ikivaliwa kwa karne nyingi.

Lakini mwanaume Myahudi angevaa aina fulani ya kiatu, kwa kawaida kiatu cha ngozi. Kipande cha tatu cha vazi kingekuwa vazi refu, kwa kawaida lenye mpasuko juu, wakati mwingine likiwa wazi kabisa au mpasuko pembeni. Lilining'inia karibu na vifundo vya miguu na lilikuwa vazi lililolegea linalofaa.

Nguo ya nne ilikuwa mshipi wake au mshipi wake kama tunavyouita. Ilikuwa ama kipande kingine cha kitambaa, au wakati mwingine kipande cha ngozi kilichotumika kumfunga kiunoni. Hii ilizuia vazi refu la nje lililokuwa likitiririka lisipeperuke tu, na bado likaruhusu lilegee. Mwishowe, mwanamume Myahudi alivaa vazi la ndani. Katika kisa cha Yesu, lilikuwa limetengenezwa kwa kitambaa kimoja kilichofumwa kutoka juu hadi chini.

Kijadi, vazi hilo la ndani lilitengenezwa na mama na kupewa mwanawe alipofikia utu uzima, alipofikia utu uzima wake. Kuna uwezekano mkubwa kwamba ndivyo Mariamu alivyomfanyia Yesu. Sasa kumbuka kwa sababu litatumika baada ya muda mfupi tu.

Warumi pia walikuwa na desturi fulani kuhusu kusulubiwa. Kulikuwa na askari watano wa Kirumi waliopewa jukumu la kusulubiwa kila mara. Wanne walipewa jukumu la kupiga misumari na kuvuta msalaba katika nafasi yake. Lakini baada ya msalaba kuwa katika nafasi yake iliyosimama na wima, waliunda aina ya nguzo ya walinzi yenye pembe nne. Ikiwa kulikuwa na aina yoyote ya tishio, basi wao ndio waliokuwa pale kumlinda mwathiriwa kwani alikuwa msalabani kufa kifo chungu.

Askari ambaye alikuwa na jukumu la wale wengine wanne alikuwa Jemedari. Alikuwa akisimamia kusulubiwa. Mojawapo ya faida zilizowajia wale askari wanne ni kwamba wangeweza kugawanya nguo yoyote ambayo mwathiriwa angekuwa amevaa siku hiyo. Hivyo ndivyo walivyokuwa wakifanya na mavazi ya Yesu alipokuwa akining'inia hapo akiwa uchi na aibu. Walikuwa wakicheza kamari kwa mavazi yake.

Tatizo lilikuwa kwamba Yesu labda alikuwa na nguo tano lakini askari wanne pekee. Inaonekana kwamba akida hakuhusika katika shughuli hii. Kwa hivyo, mmoja alichukua kile kilemba cha kichwa, mmoja akatwaa viatu vyake, mmoja akatwaa vazi lake la nje na mmoja akatwaa mkanda wake. Lakini ni nani angepata vazi la tano, vazi la ndani? Wanaamuaaje? Yohana anatuambia ili kuamua ni nani kati ya hao wanne angepata vazi hilo la ndani kwa kupiga kura au kucheza kamari. Tunaweza kusema walikuwa wakipiga kete ili kuona ni nani kati yao angepata vazi hilo la ndani. Bila shaka hawakujua lakini Yohana anatuambia, walikuwa wakitimiza unabii wa Daudi ulioandikwa katika Zaburi 22:18.

Kwa hivyo, tukiwa na aina hiyo ya usuli, tukijua desturi za jinsi wanaume Wayahudi walivyovaa na tukijua kidogo kuhusu desturi za askari wa Kirumi walipokuwa wakiwasulubisha wahanga wao, hebu turudi sasa kwenye tukio hilo na tuone kama lina mantiki zaidi.

Kulikuwa na wengine waliokuwepo wakati wa kusulubiwa kando na askari waliomsulubisha na kundi la watu waliokuwa wakimdhahiki waliokuwa wakimtukana. Angalau mmoja wa wanafunzi wake aliyemwacha alirudi. Yohana alikuwa pamoja na Mariamu na angalau wanawake wengine watatu. Lazima kulikuwa na jambo hatari kwa wanawake hao wanne kuwa pale karibu na msalaba pamoja na Yesu. Baada ya yote, kwa mtu kuzingatiwa kama mhalifu kiasi kwamba serikali ya Kirumi ingemwona anastahili kusulubiwa, inamfanya kuwa aina ya mtu ambaye labda hutaki kuwa naye kwa kuhofia jambo fulani lingekupata. Baada ya yote, si ndiyo maana wanafunzi wengine wote walikimbia? Hata baada ya Yesu kufufuka na kupaa mbinguni, mitume wote walikusanyika Juu

Chumba huko Yerusalemu wanaogopa hata kutoka nje kwa kuogopa kwamba labda jambo hilo hilo linaweza kuwapata?

Lakini hapa wanawake hawa walikuwepo kwa sababu ya upendo na kujitolea kwao kwa Yesu Kristo, bila kujali sana hatari inayoweza kutokea. Wanawake hao wengine watatu walikuwa akina nani? Mmoja wao alikuwa Mariamu, mke wa Klopa. Sasa hatujui alikuwa nani zaidi ya kuwa mke wa Klopa. Hatuna taarifa nyingine yoyote kumhusu, lakini alikuwa mmoja wa wale waliompenda Yesu.

Mwanamke mwingine alikuwa kulingana na Mathayo, mama wa wana wa Zebedayo, Yakobo na Yohana; kulingana na Marko Salome na kulingana na Yohana, dada ya mama yake Yesu. Kwa hivyo, Yakobo na Yohana walikuwa binamu wa kwanza wa Yesu. Unakumbuka jambo fulani kuhusu Salome, jambo ambalo alikuwa amefanya hapo awali katika huduma ya Yesu? Yeye ndiye aliyemwendea Yesu na kumwambia, "Bwana, utakapouimarisha ufalme wako, nataka uwape wanangu Yakobo na Yohana viti vya enzi, kimoja upande wako wa kuume na kimoja upande wako wa kushoto." Jibu la Yesu lilikuwa kemeo la upendo kwani aina hiyo ya tamaa ya ubinafsi haikuwa jinsi ufalme ulivyokuwa. Kwa kweli, Salome hakuwa na wazo la aina ya matatizo ambayo yangekuja na gharama ambayo ingelipwa na wanafunzi wake baadaye.

Mwanamke wa tatu anajulikana kama Maria wa Magdala, mwanamke ambaye Yesu alikuwa amemtoa pepo wabaya. Alishukuru sana kwa kile Yesu alichofanya kiasi kwamba hakuweza kukisahau. Hakujali sana kwamba kulikuwa na hatari msalabani. Alimpenda Bwana wake na hangeweza kamwe kupoteza shukrani yake kwa kile Yesu alichomfanyia. Kwa hivyo, yuko pale chini ya msalaba.

Lakini kuna mwanamke mwingine mmoja anayeitwa, kwa kweli ametajwa kwanza ingawa tunamzungumzia wa mwisho. Alikuwa mama yake, Maria. Ingawa Maria alikuwa hapo tangu mwanzo, yeyeni alitutambulisha pamoja na vazi la ndani ambalo tulisoma muda mfupi uliopita. Angalia tena maandishi na utaona baada ya vazi la ndani kutajwa; ni wakati huo vazi lake la ndani linachezewa kamari ndipo Yesu anazungumza na mama yake. Inaonekana askari walipogusa vazi hilo la ndani, waligusa kitu ambacho kilikuwa karibu sana na cha thamani kwa moyo wake na pia kwa moyo wa mama yake kwa sababu kuna uwezekano mkubwa alikuwa amemtengenezea Yesu vazi hilo la ndani. Haishangazi basi walipokuwa wakicheza kamari kwa vazi hilo la ndani, angegeuka na kumwambia mama yake mpendwa.

Labda Mariamu hakuweza kuelewa yote yaliyokuwa yakiendelea wakati huo. Nina shaka kama alielewa. Lakini aliweza kumpenda; baada ya yote, huyo alikuwa mwanawe—huyo alikuwa mwanawe wa kwanza. Je, kuna kitu kama upendo wa mama duniani kote? Sidhani kama kipo. Je, unaweza kufikiria kile ambacho Mariamu lazima awe nacho?

Alikuwa akipitia wakati aliposimama pale chini ya msalaba, akimwona mwanawe, mzaliwa wake wa kwanza akinyongwa, akifa, akitokwa na damu, akiteseka, akijitahidi kwa kila pumzi? Alikuwa ndiye aliyetungwa mimba na Roho Mtakatifu ambaye malaika alisema angeitwa Mwana wa Mungu. Ungefikiri kwamba hakuna mtu angependa kusimama na kutazama hilo, lakini huyo alikuwa mama yake na huyo alikuwa mwanawe. Ilibidi awepo, ni jambo la kawaida zaidi duniani kwake kuwapo pale ingawa ilikuwa chungu. Yesu anaweza kuwa mhalifu machoni pa sheria, Yesu bado alikuwa mwanawe.

Fikiria mambo yote ambayo Mariamu alikuwa ameyaona, mambo yote aliyoyasikia, na mambo yote aliyopitia hadi wakati huu. Yesu alipokuwa na siku nane tu, unakumbuka yeye na Yusufu walimpeleka Mtoto Yesu hekaluni? Walikuwa wanaenda kumtoa wakfu, na ulikuwa wakati wa kutahiriwa kwake. Walimpeleka hekaluni ambapo Simeoni, mzee mwenye busara, mtu mcha Mungu ambaye Roho Mtakatifu alikuwa amempa ahadi akisema "Simeoni, hutakufa hata umwone Masihi." Simeoni alipomwona Yesu, alitambua kwamba ahadi ilikuwa imetimizwa. Alikuwa Mwana wa Mungu. "Simeoni akawabariki, akamwambia Mariamu mama yake, Mtoto huyu amekusudiwa kusababisha kuanguka na kuinuka kwa wengi katika Israeli, na kuwa ishara itakayonenwa kinyume, ili mawazo ya mioyo mingi yafunuliwe. Na upanga utachoma roho yako mwenyewe." (Luka 2:34-35)

Unadhani Mariamu alikuwa na wazo lolote kuhusu Simeoni alipokuwa na siku nane, alipomwambia, "Na upanga utakuchoma roho yako pia?" Nina shaka sana. Lakini aliishi kuona hofu zake mbaya zaidi zikitimia. Aliishi kuona mwanawe, ambaye alikuja kutoa maisha yake kwa ajili ya wote, upanga ukimchoma ubavuni. Mariamu aliishi kuona siku ambayo walimchoma misumari mikononi. Aliishi kuona siku ambayo walimtundika taji la miiba kwenye paji la uso. Aliishi kuona siku ambayo alikata roho. Ilimgharimu Mariamu sana kujisalimisha kwa mapenzi ya Mungu, sivyo? Fikiria matukio yote mbalimbali ambayo lazima yalikuwa yakimjia akilini mwake aliposimama pale chini ya msalaba na kumtazama Yesu akifa. Sasa ulikuwa umefika wakati ambapo mpango mkuu wa Mungu ulikuwa unatimia kwa mwanawe mzaliwa wa kwanza. Yesu angekuwa shahidi na angekufa kwa ajili ya dhambi za ulimwengu wote.

Angalia jambo lingine kuhusu Mariamu. Ingekuwa rahisi kulikosa. Inasema Mariamu alikuwa amesimama pale. Alisimama. Hakuzimia, hakuanguka. Kwa nje alikuwa bado mwanamke yuleyule mtulivu ambaye alikuwa amepokea salamu ya malaika yapata miongo mitatu iliyopita. Alimwambia malaika huyo, "Tazama, mjakazi wa Bwana, na iwe kwangu kama ulivyosema," Mariamu bado alionyesha nguvu hiyo hiyo. Kwa hivyo siku hii aliingia katika mateso makubwa ya mwanawe na akakunywa kikombe hadi kwenye majonzi machungu.

Lazima ilikuwa mshtuko kwa watu wote waliomsikia Yesu akipiga kelele, "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Huo ulikuwa mshtuko wenye uchungu sana; lakini haukuvunja moyo wa mtu yeyote tena kuliko ulivyovunja moyo wa Maria. Alisimama pale na kusikiliza hilo. Huzuni haijajitokeza katika hali ya kugusa zaidi kuliko tunavyoona katika maisha ya Maria. Lakini hata katika uchungu wake wote, anamjali nani? Anamjali mama yake, sivyo? Alipomwona amesimama na Yohana kando yake, alimwambia mama yake, "Mwanamke mpendwa," kama King James anavyosema, "Tazama mwanao, huyu hapa mwanao." Sasa hakika hiyo ilikuwa njia ya Yesu ya kumwambia yeye na Yohana, kwamba Yohana sasa angechukua jukumu la Mariamu. Maisha ya Yesu duniani yalikuwa yamekwisha na mtu alihitaji kumtunza. Ingawa alikuwa na nguvu, angehitaji msaada. Yohana ndiye ambaye Yesu alimwamini kutoa msaada huo.

Labda inaonekana ni jambo la ajabu kidogo, lakini hapakuwa na mtu yeyote kutoka kwa familia yake ya karibu wa kumsaidia. Kwa nini Yesu alilazimika kumpa Yohana jukumu hilo? Inaonekana, Yusufu, mumewe, alikuwa amefariki. Hatujui hilo kwa hakika, lakini hatuna jina lolote la Yusufu baada ya Yesu kuwa na umri wa miaka 12. Kwa hivyo Mariamu labda ni mjane. Yesu hakuweza kuwaita ndugu zake wowote kuja kumtunza mama yake kwa sababu ingawa alimwamini, Yohana anatuambia kwamba hakuna ndugu zake aliyeamini kwamba yeye ndiye Kristo. Inaonekana, hakuna hata mmoja wao aliyekuwepo, walikuwa wamekwenda muda mrefu. Huenda hawakuwahi hata kufika huko kabisa. Kwa hivyo, anamtazama Yohana, rafiki yake mpendwa, na kusema, "Yohana, mtunze mwanamke huyu, ndiye mama yako."

Biblia inatuambia kwamba wanafunzi wote walimwacha Yesu. Lakini Yohana alikuwa msalabani, amesimama chini kabisa ya msalaba. Nani anajua wale wengine 11 au wale wengine 10 walikuwa wapi? Yuda alikuwa amejiua, wale wengine 10 walikuwa wamejificha mahali fulani, lakini Yohana alikuwa pale pale mwaminifu kwa Yesu. Yesu alijua angeweza kumwamini Yohana. Kwa hivyo Yohana anaposimama kando ya Mariamu, mama yake Yesu, Yesu anamwambia Yohana, "Yohana, najua naweza kukuamini. Wewe ni mwaminifu kwangu, na utakuwa mwaminifu kwa mama yangu kama ulivyokuwa kwangu. Nataka umtunze." Hiyo ilikuwa pongezi kubwa kwa Yohana. Ilimaanisha zaidi ya kumpa paa tu; ilimaanisha kuchukua jukumu kwa ajili yake. Mara ya mwisho Mariamu kutajwa katika Agano Jipya ni katika kitabu cha Matendo anapokuwa mbele ya wanafunzi wengine wanaosubiri zawadi ya Roho Mtakatifu, lakini Biblia inatuambia kwamba yuko pale pamoja na Yohana. Kwa hivyo, Yohana anaishi kulingana na imani ambayo Yesu aliweka kwake.

Ni hadithi yenye nguvu; ni sehemu tu ya hadithi, hiyo ni moja tu kati ya kauli saba. Kuna utajiri mwingi katika tukio hili la kifo cha Yesu Kristo. Lakini hebu tujaribu kufanya matumizi matatu mafupi kutoka kwa hili:

1. Neema hutolewa kwa wale wanaoshindwa .Kama kuna jambo moja katika maisha ya Yohana ambalo angependa lirudi nyuma na kuweza kulifuta na kuliondoa, ingekuwa wakati ambapo yeye pia, kama wengine wote, alimtelekeza Yesu, lakini hakuweza kulifuta.

Je, hufurahi kwamba John alipofanya kosa hilo, Bwana hakusema "Sawa John, ulikuwa na uwezo wako wa kufanya hivyo, lakini ulikosea, kaa chini tu. Uko nje." Neema yake ilikuwa ya kutosha kwa John na alimkubali John tena na hata akampa jukumu hili la kumtunza mama yake. Jamani, unaposhindwa—sio kama unashindwa, bali unaposhindwa na sisi sote tutashindwa na sisi sote tutashindwa—mrudieni Yesu kama Yohana alivyofanya kwa sababu Bwana wetu ni Bwana mwenye neema na ambaye atatupokea na kuturejesha.

2. Maji ni mazito kuliko damu .Sasa sote tumesikia usemi huo wa zamani: "Damu ni nzito kuliko maji," Katika Yesu "Maji ni mazito kuliko damu." Rejea ninayojaribu kutoa ni kupitia maji ya ubatizo mtu hukutana na damu ya Yesu Kristo. Tunapokiri dhambi zetu, kuonyesha imani yetu katika Yesu Kristo na kuzikwa katika ubatizo wa maji kwa ajili ya msamaha wa dhambi zetu, tunafufuliwa, tunafufuliwa, kutoka katika maji hayo kuwa uzima mpya, uumbaji. Tunakuwa Wakristo. Tunakuwa ndugu na dada wa kila mmoja na wa Bwana Yesu Kristo. Uhusiano mpya huundwa tunapozaliwa katika maji katika uhusiano wa thamani zaidi na wenye nguvu zaidi kuliko hata uhusiano wetu wa damu. Sisi ambao tumeoshwa katika damu ya Yesu Kristo katika maji ya ubatizo tunajua kwamba mara nyingi, maji ni mazito kuliko damu.

3. Kamwe tusipite mwito wa kuwaheshimu wazazi wetu .Paulo aliandika "Enyi watoto, watiini wazazi wenu katika jina la Bwana, maana hii ndiyo haki - Waheshimu baba na mama yenu; ambayo ndiyo amri ya kwanza yenye ahadi, ili iwe heri kwenu, na upate kuishi maisha marefu duniani." (Waefeso 6:1-3) Yesu, hata katika nyakati zake za kufa, alimpa heshima na heshima mama yake mpendwa. Haijalishi hali zitakuwaje kwetu, au zitakuwaje kwa wazazi wetu, hatuzeeki sana, hatuna ustaarabu sana na hatupiti kamwe zaidi ya wito wa kuwaheshimu baba na mama zetu. Yesu, hata katika nyakati zake za kufa, anaonyesha ukweli huo. Somo la Neema ya Ajabu #1253 Steve Flatt Machi 10, 1996

Saa ya Giza Zaidi

Maisha yangu yote nimesikia kwamba kifo cha Kristo kilikuwa ndio kiini cha historia yote. Maandiko yanathibitisha hilo, siyo? Paulo anasema, "Na isije ikatokea kwangu kujivunia kitu kingine chochote isipokuwa msalaba wa Bwana wangu."

Yesu Kristo" (Wagalatia 6:14) na "Kwa maana ujumbe wa msalaba kwa wale wanaopotea ni upuuzi, lakini kwa wale wanaookolewa ni nguvu ya Mungu." (1 Wakorintho 1:18)

Tunaimba nyimbo nyingi nzuri kuhusu msalaba.

Nami napenda msalaba wa zamani ambapo mpendwa na bora zaidi kwa
ulimwengu wa wenye dhambi waliopotea uliuawa

Kwa hivyo nitathamini msalaba wa zamani mgumu

Hadi nyara zangu zitakapolala; Nitashikilia
msalaba wa zamani mgumu, Na
kuubadilisha siku moja kwa taji

Wimbo mwingine unasema, "Sina kitu mkononi mwangu, nitakishikilia tu msalaba wako." Msalaba huo wa zamani mgumu ulijengwa juu ya kilima kitiwacho "Kalvari," mahali panapojulikana sana kwa harufu yake ya kifo kiasi kwamba palikuwa na jina lingine. Walipaita Golgotha, mahali pa fuvu.

Baada ya kesi ya kinafiki, mbele ya kuhani mkuu wa Kiyahudi, Yesu alishtakiwa mbele ya gavana mwoga wa Kirumi aliyeitwa Pontio Pilato. Kwa hofu na kutetemeka aliacha jukumu lake na kumtoa mtu huyo asulubiwe huku akiosha mikono yake kwa utaratibu wa ibada. Akipigwa na kupigwa mijeledi, Yesu alipanda kilima hicho akiwa amevaa vazi la zambarau la kejeli na taji ya miiba. Ilikuwa saa 3:00 asubuhi siku ya Ijumaa ndipo walipomsulubisha msalabani. Kwa saa tatu alisikia dhihaka na kejeli kutoka kwa umati uliokuwa chini. "Mfalme wa Wayahudi, Ha! Aliwaokoa wengine, hawezi kujiokoa mwenyewe. Kama wewe ni mwana wa Mungu basi shuka msalabani."

Saa sita mchana, jambo la ajabu lilianza kutokea. Giza la kutisha ambalo liligeuka haraka kuwa giza totoro lililoenea angani. Ni kama mtu alikuwa amefunga mlango na kuzima taa na kusema, "Mnapoteza nuru ya ulimwengu." Giza lilizidi kwa saa tatu na ukimya wa kutisha ukaenea kilima kizima. "Saa sita mchana" (hiyo ni saa sita mchana) "giza likafunika nchi yote hadi saa tisa" (hiyo ni saa tisa usiku) "Na saa tisa mchana Yesu akapaza sauti kwa sauti kuu, 'Eloi, Eloi, lama sabakthani?'—maana yake, 'Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?'" (Marko 15:33)

Ninaona inavutia kwamba maneno "akapiga kelele" kwa Kigiriki yanaweza kutafsiriwa, "ngurumo." Ilikuwa neno lile lile lililotumika kwa mngurumo wa simba. Aliunguruma kutoka msalabani, "Eloi, Eloi..." Wengi wao hawakuelewa alichokuwa akisema. Mstari unaofuata ulisema, "Kwa nini anamwita Eliya." Hapana, hakufanya hivyo.

sema, Eli, Eli, akasema, "Eloi, Eloi" (Mungu wangu, Mungu wangu) "lama sabakthani" (kwa nini umeniacha?)"

Kati ya kauli saba alizotoa Yesu msalabani, hii ndiyo muhimu zaidi. Mambo mengine yote aliyosema ungetarajia aseme, sivyo? Lakini kama ungejua maisha ya Yesu, ungetarajia aseme, "Baba, wasamehe, kwa maana hawajui watendalo." Haikushtushi kwamba angemtazama mhalifu aliyesulubiwa na kusema, "Leo, kwa sababu ya imani yako, utakuwa pamoja nami peponi." Na hakika haitushangazi angemtazama mama yake na kumwonyesha Yohana ishara na kusema, "Tazama mwanao, na mwanao, tazama mama yako." Mambo hayo yote yangetoka kinywani mwa Yesu.

Lakini hii ilikuwa tofauti. Akisimama pale, akiwatazama chini wasimamizi wake. Hakika, ilikuwa ukarimu, hakika ilikuwa huruma. Hii ilikuwa kilio, kilio cha kukata tamaa. "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Chini ya msalaba hawakuelewa, na watu wengi bado hawaelewi leo. Alikuwa akisema nini?

1. Kilio cha huzuni . Unajua giza hilo lililoenea kote nchini kwa saa tatu liliwakilisha nini? Katika maandiko, giza daima ni ishara ya uovu. "Nuru imekuja ulimwenguni, lakini watu walipenda giza badala ya nuru kwa sababu matendo yao yalikuwa maovu." (Yohana 3:19) Ufalme wa Shetani unaitwa ufalme wa giza. (Wakolosai 1:13) Tofauti na maandiko mengi, nuru inaakisiwa na uwepo na utukufu wa Mungu. Kutokuwepo kwa nuru siku hiyo kunaashiria kutokuwepo kwa Mungu. Mungu, baba, alipogeuka, ni kana kwamba alikuwa akiita umakini wote wa ulimwengu kwa kitu ambacho hangeweza kuvumilia kukiangalia mwenyewe.

Unajua tunazingatia kilio kutoka kwa Yesu, lakini mara nyingi nimekuwa nikijiuliza ni nini kilikuwa kikiendelea moyoni mwa baba huku giza likienea na kilio kikipanda, na akasikia maneno, "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Ilikuwa kilio kibaya cha huzuni.

2. Kilio cha kujitenga . Hebu tuangalie kiini cha jambo hilo. Yesu alimaanisha nini? "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Hilo liliandikwa katika Zaburi 22:1. Baadhi ya wasomi wamesema, "Mungu alikuwepo, Yesu alikuwa akitimiza unabii kwa kunukuu maandiko." Hapana, ni zaidi ya hayo.

Inashangaza kwamba kitenzi kilichotumika hapo ni kitenzi kile kile ambacho Paulo alitumia katika 2 Timotheo 4:10 alipokuwa akiandika kuhusu rafiki yake wa zamani anayeitwa Dema. "Dema ameniacha, akiupenda ulimwengu huu kupita kiasi." Neno hilo linamaanisha "kuacha." Linamaanisha kuondoka, kukimbia. Yesu alilia, "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Kwa nini umenikimbia? Kwa nini umeniacha hapa? Kwa mara ya kwanza katika umilele wote, jambo lisilofikirika zaidi ambalo

Unaweza kuelewa kwamba imetokea. Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu, Mungu mmoja wa milele, waligawanyika. Uungu umetenganishwa kwa kuwa Yesu alitenganishwa na Baba. Haijawahi kutokea hapo awali na haitatokea tena.

Kwa nini Mungu amwache Yesu wakati wowote, sembuse sasa hivi wakati wote? Yesu alifanya nini kibaya? Jibu ni: Hakuna. Hakuna hata kidogo. Unaona si alichofanya kilichokuwa kibaya. Ni kile alichokuwa tayari kufanya kwa ajili ya makosa yetu. Mojawapo ya mistari mizuri inayoelezea kilio hiki katika maandiko "Yeye mwenyewe alizichukua dhambi zetu katika mwili wake juu ya mti, ili tufe kwa dhambi na kuishi kwa ajili ya haki; kwa majeraha yake mmeponywa." Tazama sehemu ya kwanza ya mstari inasema, "Yeye mwenyewe alizichukua dhambi zetu katika mwili wake juu ya mti." (1 Petro 2:24) Unaona ni kama dhambi zote za wanadamu zimekusanywa katika rundo moja kubwa, lenye uvundo, chafu, la maji taka lililomwagwa juu ya Yesu Kristo alipokuwa akining'inia msalabani. Kwa njia ambayo hatuwezi hata kujifanya tunaelewa, dhambi zote za ulimwengu ziliwekwa msalabani mwa Yesu. "Mungu alimfanya yeye asiye na dhambi kuwa dhambi." (2 Wakorintho 5:21)

"Mshahara wa dhambi ni mauti." (Warumi 6:23) Neno "kifo" kwa Kigiriki halimaanishi kumalizika, linamaanisha tu kutengana. Ndiyo maana tunalitumia katika miktadha mbalimbali. Mtu anapokufa kimwili, haondoki tu au hukoma kuwepo kwani roho yake imetenganishwa na hema yake ya kidunia. Hayo ndiyo yote ambayo ni kifo, ni kutengana tu. Kifo kinachozungumziwa katika Warumi 6:23 kama fidia ya dhambi zetu, si kifo cha kimwili na si kifo cha kimwili, kutengana kwa roho na mwili; ni kutengana na Mungu. Hilo linatisha, hilo ni la milele.

Unakumbuka mfano wa mwana mpotevu? Wakati mwana mpotevu alipokuwa katika kina cha dhambi yake, alikuwa wapi? Alitengwa na baba yake, sivyo? Alikuwa mbali katika nchi ya kigeni, akiishi katika dhambi yake. Mvulana huyo aliporudi nyumbani, baba yake alimgeukia mwana mwingine na kusema, "Huyu ndugu yako alikuwa amekufa, lakini yu hai tena." Anamaanisha nini kwamba alikuwa amekufa? Hakuwa amekufa. Ndiyo, alikuwa amekufa. Alitengwa na upendo wa baba yake, na baba huyo lazima alijiuliza wakati mwingine kama angerudi nyumbani. Mwana wa Mungu tunayemwita Yesu alitengwa na Baba yake si kwa dhambi yake mwenyewe, kwani hakuwa na dhambi, bali kwa sababu alibeba zetu zote.

Maelezo bora na picha bora ya msalaba, na hasa kilio hiki: "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Mambo ya Walawi 16. Kwa kuwa Agano la Kale ni mwalimu wa kutusaidia kuelewa jipya, Mambo ya Walawi 16 inapaswa kutusaidia kuelewa kilio hiki kutoka msalabani. Kulikuwa na dhabihu tatu zilizotolewa na Waisraeli zikihusisha mbuzi wawili na fahali mmoja. Kwanza, fahali huyo alitolewa kwa ajili ya dhambi za Haruni ili aweze kuwaombea watu. Kisha mbuzi alitolewa kwa ajili ya dhambi za watu. Mbuzi wa pili, mnyama wa tatu, aliletwa mbele ya

watu. "Hata Haruni atakapokwisha kufanya upatanisho kwa ajili ya Patakatifu pa Patakatifu, Hema la Kukutania, na madhabahu, atamleta mbuzi aliye hai. Ataweka mikono yake yote miwili juu ya kichwa cha mbuzi aliye hai, na kuungama juu yake uovu wote na uasi wa wana wa Israeli, dhambi zao zote, na kuziweka juu ya kichwa cha mbuzi. Atamwacha mbuzi aende jangwani chini ya uangalizi wa mtu aliyewekwa kwa ajili ya kazi hiyo. Mbuzi atachukua dhambi zake zote mahali pa upweke; naye atamwachilia jangwani." (Mambo ya Walawi 16:20-22)

Sasa unaelewa picha? Mbuzi angeletwa, na Haruni angechukua mikono yake na kuiweka juu ya kichwa cha mbuzi huyo. Angesema, "Dhambi zetu zote tunaziweka juu ya kichwa cha mbuzi huyo." Tamaa yote, uzinzi wote, uwongo wote, wizi wote, umbea wote, chuki yote na dhambi nyingine yoyote iliwekwa kwa mfano juu ya mbuzi huyo. Mbuzi huyo angeongozwa na mtu hadi alipokuwa mbali sana jangwani kiasi kwamba hangeweza kupata tena njia yake ya kurudi kambini. Mtu huyo angechukua kiatu chake au kiatu na kumpiga mbuzi huyo teke na kusema, "Toka hapa, ondoka, potea." Je, unatambua tunapata neno letu la Kiingereza, "mbuzi wa kafara" kutoka kifungu hicho hicho? Kuweka lawama zote, dhambi zote kwa mtu wa tatu? Hakika hilo linaonekana kama utamaduni wa kipumbavu. Kwa nini wanafanya hivyo?" Kwa miaka 1,500, Waisraeli walitii amri hiyo. Walimtuma mbuzi huyo wa kafara jangwani akiashiria kutoweka kwa dhambi.

Kwa saa sita ndefu Yesu alining'inia msalabani, na lazima ilionekana kama miaka elfu sita. Kama mbuzi aliyeachwa peke yake jangwani, aliachwa peke yake. Alilia "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?"

3.Kilio cha mbadala. "Yeye mwenyewe alizichukua dhambi zetu katika mwili wake juu ya mti, ili tufe kwa dhambi, tuishi kwa ajili ya haki; kwa majeraha yake mliponywa." (1 Petro 2:24). "Kwa majeraha yake mliponywa." "Mungu alimfanya yeye asiye na dhambi kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika yeye." (2 Wakorintho 5:21) Unaona mbadala wake?

Ni jambo la ajabu. Kwa namna fulani Mungu aliwachukua wale ambao hawakuwa na dhambi, watakatifu, wasio na doa na safi na kumfanya mchafu kama maji taka na kwa namna fulani ninapokuja kwa unyenyekevu, utiifu na imani kwa Kristo, Mungu hunihamishia uzuri, usafi, na neema ya Yesu Kristo. Hilo ndilo wazo lenye nguvu zaidi, lisiloaminika na lisiloleweka ambalo mwanadamu anaweza kuvumilia, haki ya Yesu ikihamishiwa kwa mwanadamu mwenye dhambi. "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha" Inaweza kuchukuliwa kama kilio cha mbadala.

Kama Yesu hangefanya maombezi, kama kila kitu kingeenda sawa katika mkondo wa kawaida wa mambo, hicho ndicho kilio ambacho mimi na wewe tungetoa wakati wa kifo chetu na katika matukio ya Hukumu.

Mungu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Lakini Yesu alisema maneno hayo ili nisilazimike, ili ninyi msilazimike.

Labda umewahi kusikia hadithi hiyo hapo awali au labda hata umemwona mtu huyo kwenye *Onyesho la Leoyapata* miaka minane iliyopita. Lakini labda kwangu mimi ilikuwa mifano bora zaidi ya wazo hili la kilio cha mbadala. Asubuhi moja mapema nilimwona mtu mmoja kwa jina Francesca Geraszchnevik akihojiwa asubuhi na mapema kwenye *Onyesho la Leo*. Walimhoji kwa sababu alikuwa manusura wa Auschwitz, kambi mbaya ya mateso iliyokuwa katikati ya Mauaji ya Kimbari. Lakini Geraszchnevik alikuwa na hadithi ya kuvutia sana kwa sababu alisimulia kuhusu wakati wa 1941 ambapo kulikuwa na kutoroka huko Auschwitz mnamo Julai. Na kila wakati hilo lilipotokea, kamanda wa kambi hiyo ya mateso alifanya vivyo hivyo. Ili kuwakatisha tamaa wafungwa wote na wafungwa wote kutoroka katika ua, na wangechora majina 10 bila mpangilio. Na hao 10 wangewekwa kwenye shimo wazi na lingefunikwa. Na wangeachwa hapo hadi wafe njaa au wapungue maji mwilini. Na kila mtu angewaona wakifa kila siku. Walianza kuita majina hayo kumi, na jina la kumi lililoitwa lilikuwa jina Francesca Geraszchnevik. Geraszchnevik alisema, "Nilipiga magoti na nikaanza kulia bila kujizuia. Niliomba." Nikasema, "Nina mke, nina watoto, tafadhali, tafadhali, usinifanyie hivi." Na ghafla ghafla mtu mmoja aliyeitwa Maximilian Cole akajitokeza mbele. Cole hata hakuwa Myahudi. Alikuwa katika kambi hiyo ya mateso kama mtu mwenye huruma. Cole alikuwa amekuja Februari ya mwaka wa 41, hii ilikuwa Julai, na tayari alikuwa amepata jina la utani, "Malaika wa Auschwitz," kwa sababu alishiriki chakula chake, na aliwatunza wagonjwa, na alijaribu kuwatia moyo waliokandamizwa. Aliongea na kusema, "Kamanda, naweza kusema neno?" Ilikuwa ya kushangaza kwamba hakupigwa risasi papo hapo. Lakini kwa sababu ambazo hatutawahi kujua, kamanda alimgeukia Cole na kusema, "Ndiyo, unaweza." Alisema, "Naweza kuchukua nafasi yake? Mimi ni mkubwa - hutapata kazi nyingi kutoka kwangu." Naam, akili ya Nazi iligundua hilo na kuiruhusu. Na Maximilian Cole alitupwa kwenye shimo hilo pamoja na wengine tisa. Wiki sita baadaye mnamo Agosti tarehe 14, ndiye pekee aliyebaki hai. Badala ya kumruhusu afe kwa njaa, walimdungu sindano ya phenol na akafa.

Sijui kama Geraszchnevik bado yuko hai, lakini alikuwa hai miaka minane iliyopita. Na walipomhoji, maoni yake yalikuwa, "Sikupata nafasi ya kumwambia neno, lakini nilimtazama machoni walipompeleka. Na alijua jinsi ninavyoshukuru. Kila Agosti 14, Geraszchnevik anarudi Auschwitz kama ukumbusho. Na katika uwanja wake wa nyuma kuna bamba la chuma ambalo alilitengeneza kwa mikono yake mwenyewe, na kila siku anatoa shukrani zake kwa mtu anayeitwa Maximilian Cole.

Tuna mambo machache sana yanayofanana na Francesca Geraszchnevik. Hatuzungumzi lugha moja, hatujui watu sawa. Hatudai hata nchi moja. Lakini tuna mambo machache yanayofanana naye. Mtu fulani alikufa ili kuokoa maisha yetu na sisi

Wote wawili waliishi maisha yetu yote kwa shukrani kamili. Hivyo ndivyo kila mtu ambaye ni Mkristo anavyofanana na Geraszchnevik, Ingawa ya Geraszchnevik ni ya kimwili na yetu ni ya kiroho.

Walimdhihaki Yesu sana na kumdhihaki sana. Kulikuwa na mmoja wao aliyekuwa wa kweli. Ndiyo, kulikuwa na mmoja aliyekuwa wa kweli. Walisema, "Aliwaokoa wengine, lakini hawezi kujiokoa." Hiyo ilikuwa kweli. Loo, angeweza kujiokoa mwenyewe, Mathayo 26:53. Saa kadhaa alimwambia Petro, "Hujui kwamba ningeweza kuwaita chini majeshi 12 ya malaika?" Angeweza kujiokoa mwenyewe, lakini hangeweza kufanya kauli hiyo yote kuwa kweli. Aliwaokoa wengine, lakini hangeweza kujiokoa mwenyewe. Kama angetaka kuwaokoa wengine, hangeweza kujiokoa mwenyewe. "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" ilikuwa kilio cha mbadala. Somo la Neema ya Ajabu #1254 Steve Flatt Machi 17, 1996

Maneno ya Ubinadamu

"Baadaye, Yesu, akijua ya kuwa yote yamekwisha kukamilika, na ili andiko litimie, akasema, 'Nina kiu.' Palikuwa na chupa ya siki ya divai hapo, basi wakailowesha sifongo ndani yake, wakaiweka kwenye bua la mti wa hisopo, wakaipeleka kinywani mwa Yesu." (Yohana 19:28)

Kwa juu juu, kauli hiyo haina maana yoyote kwetu. Ni kile hasa ungetarajia kutoka kwa mtu anayekufa ambaye amechoka na amechoka baada ya saa sita msalabani. "Nina kiu." Hakika, ndivyo atakavyosema. Lakini nadhani anasema mengi zaidi. Ningependekeza kwako kwamba hii ilikuwa dai la kukamilisha.

Labda unakumbuka kwamba kulikuwa na vinywaji viwili vilivyotajwa msalabani. Ni muhimu kujua ni kipi ni kipi. Katika Mathayo 27:34 Yesu alipokuwa akiwekwa msalabani, Biblia inatuambia kwamba alipewa kinywaji kinachoitwa, "divai iliyochanganywa na nyongo." Nyongo ilikuwa dawa ya kulevya, dawa ya kupooza. Hata Warumi wakati walikuwa na huruma ndani yao. Kabla hawajamtia mtu msalabani, walimpa kitu cha kumfanya afikirie vibaya na kumruhusu kustahimili maumivu. Yesu alipopewa hivyo, alikataa. Alisema, "Hapana."

"Kwa nini angekataa?" Sababu moja ni kwamba hakika Yesu hangechagua njia zozote za kutoroka au njia za mkato. Alikuwa ameazimia kuvumilia mzigo mzito na ghadhabu kamili ya msalaba. Yesu alitaka akili zake zote alipokuwa akining'inia pale ili aweze kufupisha maisha yake yote na huduma yake katika kauli hizi saba zilizotolewa msalabani.

Lakini saa sita baadaye kinywaji kingine kinatolewa. Kinatambulika kwetu kama divai iliyochanganywa na siki. Kilikuwa tofauti. Ilikuwa divai ya bei rahisi, isiyochachushwa sana, ikiwa imechachushwa hata kidogo; ilikuwa divai iliyochanganywa na

Siki. Wasomi kwa kawaida husema, "Sehemu moja ya divai, sehemu mbili za siki." Haikuwa na nyongo, haikuwa na athari ya kufifia. Kama kuna chochote, ingeamsha hisia zake. Na Yesu akasema, "Nina kiu," nao wakampa hiyo.

Kwa nini alikunywa kinywaji cha pili?" Angalia mstari wa 28. "Baadaye, akijua ya kuwa yote yamekwisha naili Maandiko yatimie, Yesu alisema, 'Nina kiu.'" Jamani, kuna ushahidi mwingine kwamba ni Mungu akining'inia msalabani. Unaona nina uhakika kwamba ni Mungu pekee angeweza kujua kile ambacho Yesu alijua wakati huo. Baada ya saa sita za maumivu makali na yenye kufifia akilini, na muda mfupi tu kabla hajafa, mtu huyo akining'inia msalabani alitafakari unabii zaidi ya 700 kuhusu maisha yake ili kuona kama wote ulitimia. Ufuatao ni unabii kuhusu kifo cha Yesu.

Usaliti kutoka kwa rafiki unayemfahamu. (Zaburi 41:9)

Kuachwa kwa wanafunzi. (Zaburi 31:11)

Mashtaka ya uwongo. (Zaburi 35:11)

Ukimya mbele ya waamuzi wake (Isaya 53:7)

Kupatikana bila hatia (Isaya 53:9)

Kuhesabiwa kwake pamoja na wakosaji. (Isaya 53:12)

Kusulubiwa. (Zaburi 22:16)

Kudhihakiwa kwa watazamaji. (Zaburi 109:25)

Kejeli ya kutokukomboa. (Zaburi 22:7,8)

Kucheza kamari kwa mavazi yake. (Zaburi 22:18)

Sala kwa ajili ya adui zake. (Isaya 53:12)

Kuachwa na Mungu. (Zaburi 22:1)

Kutoa roho yake mikononi mwa Baba. (Zaburi 31:5)

Mifupa isiyovunjika. (Zaburi 34:20)

Mazishi katika kaburi la tajiri. (Isaya 53:9)

Walinipa siki kwa kiu yangu (Zaburi 69:21)

Je, unajua kulikuwa na unabii mwingi hivyo kuhusu kifo? Je, mtu huyu alikuwa mwanadamu tu? Alipokuwa akifikiria yote hayo, moja likamjia akilini mwake ambalo halijatimia bado, moja la mwisho

unabii. Zaburi 69:20 ilitabiri kwamba siki ingetolewa na ingeliwa, na Yesu, akijua kwamba angefanya hivyo na kwamba lazima atimize unabii wote, alisema kitu ili kusababisha utimilifu huo. Alisema, "Nina kiu." Wakampa siki. Ilikuwa dai la kukamilika. Lakini muhimu zaidi kuliko hilo, ilikuwa dai la kufanyika mwili.

Kungeweza kuwa na sababu mbili ambazo Yesu alitoa kauli hii kutoka msalabani. Kwanza, ilikuwa kukamilisha unabii; na pili, kwa sababu mtu huyo alikuwa na kiu. Sababu ya kwanza inatuonyesha kwamba alikuwa Mungu huku sababu ya pili ikionyesha kwamba alikuwa mwanadamu. Kwa pamoja, zinathibitisha tena dai kubwa zaidi katika historia yote, dai la kufanyika mwili. Kufanyika mwili kunamaanisha tu kwamba mtu huyu, Yesu, alikuwa Mungu aliyejazwa katika mwili. Kuna madai hayo katika Biblia nzima. Yohana alianza injili yake kwa "Hapo mwanzo kulikuwako Neno" (hiyo ilikuwa sitiari ya Yesu). "Hapo mwanzo kulikuwako Neno, naye Neno alikuwa pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu." (Yohana 1:1) Na kisha mistari 14 baadaye, alisema, "Naye Neno akawa mwili, akakaa hapa kwetu."

Wakolosai 2:9 inasema, "Kwa maana katika Kristo utimilifu wote wa Uungu unakaa katika umbo la kimwili," Au, 1 Timotheo 3:16, Paulo anamwambia Timotheo, "Alionekana katika mwili na akathibitishwa na Roho," na orodha inaendelea na kuendelea. Siwezi kusisitiza hili vya kutosha. Dai la kufanyika mwili ni Mgawanyiko wa Bara la imani, linapita kwa njia moja au nyingine. Unaona ulimwengu unampenda Yesu. Asilimia tisini ya Wamarekani hata wanadai kuwa Wakristo, kila mtu anampenda Yesu kwa sababu alikuwa mwenye upendo na mkarimu na mchangamfu na ulimwengu una hamu ya kuzungumza juu yake kuwa mwalimu mzuri, mwanafalsafa mkuu na mtu mkarimu. Lakini isipokuwa umkubali kama Mungu aliyekuja katika mwili, basi Biblia haitoi shairi au sababu. Ni dai muhimu katika wanadamu wote. Ukiamini yeye ni Mungu aliyekuja katika mwili, kila kitu kingine kinafaa. Alitembea juu ya maji? Hakika, yule aliyetengeneza maji anaweza kutembea juu yake, sivyo? Kwamba alitoka kaburini? Yule aliyebadilisha maisha, je, inashangaza kwamba kifo hakingeweza kumshikilia? Ukweli kwamba angeweza kusema, "Dhambi zako zimesamehewa," akiwa amening'inia msalabani. Kama yeye ni Mungu msalabani, haishangazi kwamba kifo chake kingekuwa na umuhimu wa kuokoa.

Uamuzi muhimu wa maisha yetu ni: Je, mtu huyu alikuwa Mungu kweli? Au, je, Mungu alikuwa mtu huyu kweli? Ndivyo ilivyo. Na dai, "NINA kiu," linasema, "Ndiyo." Ndiyo, alikuwa. Alikuwa Mungu aliyekuja katika mwili.

Nataka kukushauri kwamba kuna njia ya vitendo sana ya kila siku kwamba mwili wa Yesu, Mungu aliyekuja katika mwili, unamaanisha kila kitu kwetu. Mungu aliyeziweka nyota angani, aliyezungumza ulimwengu ukawapo na aliyekupa uhai tumboni mwa mama yako, kwamba Mungu alikuja, akaishi na akafa msalabani ili aweze kuhisi unachohisi, kutokwa na jasho kama unavyotoka jasho, kuumia kama unavyoumia na kulia kama unavyolia. Ukweli wa kusikitisha ni kwamba watu wengi wanamtambua Yesu na hata ninazungumzia Wakristo sasa, lakini wana uelewa mdogo wa jinsi anavyotoka kuathiri maisha yao ya kila siku.

Watu wengi wanamwona Yesu kama mtu aliyekuja kuanzisha dini, Ukristo, taasisi, kanisa, kanuni za maadili, Biblia na wanafikiri ndivyo ilivyo. Hapana! Yesu hakuja duniani na kutundikwa msalabani ili kuanzisha dini. Alikuwa kuanzisha upya mahusiano.

Huenda umesikia hilo hapo awali lakini bado hujaelewa. Unaamini Yesu alikuja katika mwili, amekuwepo hapa, amefanya hivyo, amerudi mbinguni na alichofanya kilikuwa muhimu, kesi imefungwa. Una uhusiano gani na mtu ambaye hayupo hapa? Huwezi kumuona, kumgusa, kumhisi au kumsikia. Sisi ni kama msichana mdogo wa miaka sita ambaye alikuwa na ndoto mbaya. Mama yake aliingia chumbani kwake huku akilia na kujaribu kumpa ujasiri na kuongeza uhuru wake, alimpapasa na kusema, "Sasa mpenzi, rudi kitandani, Yesu yuko hapa nawe." Msichana mdogo aliangalia nyuma na kusema, "Sawa, kaa hapa na Yesu, mimi naenda huko na baba."

Sasa tunacheka hilo, lakini hivyo ndivyo watu wengi ninaowajua wanavyofanya kazi kuhusu Yesu. Watu wengi wanaamini kwamba Yesu yuko mahali fulani, lakini tunahitaji kitu cha mwili na damu cha kujikinga nacho. Tunahitaji mtu tunayeweza kumpata, mtu anayeweza kutugusa, mtu anayeweza kutuelewa kweli. Kama kuna kifungu kinachojibu swali: Je, Yesu anajali? Je, anaweza kutugusa? Je, tunaweza kumgusa? Je, anaweza kukidhi mahitaji yangu leo? Ni andiko tunalojifunza sasa. Yesu alisema, "Nina kiu."

Mojawapo ya mambo ya kuvutia zaidi katika Biblia yote ni kwamba Yesu alipokuwa karibu kuanza huduma yake, alienda jangwani bila chakula kwa siku 40 na Biblia ina mojawapo ya kauli ndogo zaidi katika maandiko yote, inasema "Naye alikuwa na njaa." Siku arobaini bila chakula na alikuwa na njaa. Kisha sasa katika dakika chache za mwisho za maisha yake alipokuwa akining'inia msalabani, tunamwona akiwa na kiu.

Inanivutia kwamba katika miisho ya kitabu cha huduma yake, tunamwona Yesu akipambana na mahitaji ya msingi ya kibinadamu: njaa na kiu. Je, umewahi kujiuliza kwa nini tunaambiwa hivyo? Kwa nini hapa katika Mathayo 4 jangwani wakati Yesu anaenda? *mmoja mmojana* Shetani wanapojaribu kujua ni nani atakayetawala ulimwengu. Tunazungumzia vita vya kiroho vya milele yote. Kisha tunaambiwa "naye alikuwa na njaa sana." Kwa nini hapa katika siku nyeusi zaidi ambayo imewahi kuwa ambapo Yesu alikuwa akipitia giza lile lile kama dhambi zetu zote zilivyokuwa zikirundikwa juu yake, na anamtafuta Baba na hawezi kumpata, akilia, "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Pia tunaambiwa: Na alikuwa na kiu.

Umewahi kujiuliza kwa nini tunaambiwa mambo hayo? Ni hivyo kwamba maneno ya Waebrania 4:15-16 yangukuwa ya kweli kabisa masikioni mwetu: "Kwa maana hatuna kuhani mkuu asiyeweza kuchukuana nasi katika udhaifu wetu; bali tunaye yeye aliyejaribiwa katika mambo yote kama sisi, lakini hana dhambi. Basi na tukikaribie kiti cha neema kwa ujasiri, ili tupate rehema na kupata neema." Tazama hili, "ili atusaidie wakati wetu wa mahitaji."

Wimbo mzuri unasema, "Je, Yesu anajali wakati moyo wangu unaumia sana kwa furaha au wimbo? Mizigo inapozidi na mahangaiko yanapozidi, na njia inapochoka na kuwa ndefu? Naam, anajali, najua anajali." Lakini bora kuliko wimbo, Petro alisema "Mtwikeneni wasiwasi wenu wote, kwa maana anawajali ninyi." (1 Petro 5:7)

Yesu hayupo hapa leo katika mwili kunikumbatia, kunishika mkono kimwili katika usiku wa giza na nyakati za kutisha. Ninafurahi kwamba hayupo hapa katika mwili sasa. Kwa sababu amefanya alichohitaji kufanya na dhambi zetu zimeondolewa. Kama angekuwa bado hapa, ingekuwa kwa kusudi la kuhitaji kujiepusha na dhambi zetu. Pia ninafurahi kwamba hayupo hapa katika mwili kwa sababu amerudi katika chumba cha enzi cha mbinguni akituombea mbele za Baba. Ninafurahi, kwa sababu sasa hayupo tena katika mwili uliofungwa na wakati, mahali na nafasi. Anaweza kujua na kushughulikia maumivu yetu yote, mateso na mahitaji yetu kwa wakati mmoja. Hatupaswi kuwa kama Bartimayo mwenye ukoma au kipofu au kipofu, hatupaswi kujaribu kujua: Je, Yesu yuko Nazareti? Je, Yesu yuko Kapernaumu? Je, Yesu yuko Yerusalemu? Nataka kumwona. Yuko pale pale, pale pale ambapo tunaweza kumgusa wakati wowote.

Ninafurahi kwamba hayupo hapa kimwili kwa sababu aliacha "Mfariji," Roho Mtakatifu wa Mungu, si tu kuwa nasi, bali kuishi ndani yetu tunapofufuliwa tukiwa viumbe wapya kutokana na kubatizwa katika Kristo. Roho Mtakatifu anayeishi ndani yetu anafanya maombezi katika maombi yetu. Warumi 8:26 inasema, anatutolea kilio ambacho hatujui hata jinsi ya kutoa. Anazungumza na Baba kuhusu mahitaji yetu ambayo hatujui hata jinsi ya kuomba. Kwa hivyo, yeyote kati yetu anapomjia Mungu katika maombi, Yesu mbinguni anaweza kutambua na kukidhi hitaji lolote tulilionalo. Ikiwa hilo halina maana kwako ni kwa sababu hujawahi kukutana na "mwanadamu" Yesu, au kwa sababu hujawahi kuona maombi kama fursa ya kuzungumza naye ana kwa ana. Usiombe tu, ishi katika maombi. Hilo ni dai la utunzaji. Mwandishi mmoja alisema kwamba utoto huko Bethlehemu unathibitisha kwamba Mungu alikuja. Msalaba pale Kalvari unathibitisha kwamba Mungu anajali.

Waliinua kisiki cha hisopo pamoja na siki na divai kwenye midomo yake na "Alipopokea kinywaji, Yesu alisema, 'Imekwisha.' Ndipo akainama, akatoa roho yake." (Yohana 19:30) Yesu alilazimika kukidhi mahitaji ya wanadamu kabla ya kutoa dai la uungu. Hakuweza kusema maneno, "Imekwisha," hadi kiu yake ya kibinadamu ilipotimizwa, na ikapungua. Rafiki tuliye naye ndani

Yesu, dhambi na majonzi yetu yote ya kubeba.
1996

Somo la Neema ya Ajabu # 1255, Steve Flatt Machi 24,

Maneno ya Ushindi

William Henry Harrison, rais wa tisa wa Marekani, alitoa hotuba ndefu zaidi ya uzinduzi kuwahi kurekodiwa. Ilikuwa na maneno zaidi ya 9,000. Lazima Harrison alijivunia sana hotuba hiyo kwa sababu ilikuwa asubuhi ya Januari yenye baridi na mvua. Alikataa kuvaa koti la juu au kufupisha hotuba yake. Baada ya kusimama katika hali hizo mbaya kwa saa mbili aliugua nimonia na akafa chini ya mwezi mmoja baadaye. Mtu fulani alitania kwamba, "Hakuna rais aliyewahi kusema zaidi na kufanya kidogo."

Sasa linganisha hilo na kile Yesu alichofanya aliponing'inia msalabani kwenye kilima kinachoitwa "Kalvari." Kauli zake zilikuwa chache. Tuna saba tu zilizorekodiwa. Zilikuwa fupi. Hakuna neno moja linalozidi maneno kumi kwa Kiingereza. Lakini hata kama zilikuwa chache na fupi, umilele wote ulibadilishwa na kile alichosema. Nadhani mtu anaweza kusema "Hakuna mtu aliyewahi kusema kidogo na kufanya zaidi."

Kauli zake bora zaidi zilikuwa maneno ya ushindi: "Imekwisha." "Baadaye, Yesu akijua ya kuwa yote yamekwisha, na ili Maandiko yapate kutimia, akasema, 'Nina kiu.' Palikuwa na chupa ya siki ya divai hapo, hivyo wakailowesha sifongo ndani yake, wakaiweka kwenye bua la mti wa hisopo, wakaipeleka kinywani mwa Yesu. Alipokwisha kuinywa, Yesu akasema, 'Imekwisha.' Ndipo akainama kichwa, akatoa roho yake." (Yohana 19:28)

Kifungu hicho cha maneno kinatujia katika Kiingereza kwa maneno matatu tofauti: Kimekamilika. Lakini katika lugha ya asili, Kigiriki, kilikuwa neno moja tu: *Tetelestai*. *Tetelestai* ilikuwa neno lenye nguvu. Ilikuwa ni msemu unaohitimisha sana ulioonyesha kuwa kitu kilikuwa kimekamilika kabisa. Kimekwisha kabisa. Baadhi walidhani kwamba hiki kilikuwa kilio cha kukata tamaa. Yesu akipiga kelele, "Loo kimekwisha!" Haikuwa hivyo. Wengine walidhani inaweza kuwa ni pumzi ya utulivu, "Ohhh, kimekwisha." Haikuwa hivyo pia. Nina hakika kwamba hiki kilikuwa neno la ushindi, si msiba. Hili lilikuwa neno la shangwe, si maombolezo. Hiki kilikuwa kilio cha ushindi, si kilio cha kukata tamaa. Kwa kweli, angeweza kupiga kelele "*Tetelestai!*" IMEMALIZWA!

Lakini, nini kilikamilika?

1. Kazi ya Yesu duniani ilikuwa imekamilika . Ni rahisi zaidi kuanza kitu kuliko kumaliza, sivyo? Iwe unazungumzia mradi, shahada ya chuo kikuu, ndoa, kujitolea, maisha, chochote kile: ni rahisi zaidi kuanza kuliko kumaliza. Ndiyo maana tunawapa zawadi wale wanaomaliza tu. Huoni fulana zinazosema, "Nilianza Marathon ya Boston," sivyo? Hakuna anayepata diploma siku ya kwanza ya shule. Hupati saa ya dhahabu mwanzoni mwa mwezi wa pili kwenye kazi yako mpya. Unalipwa unapomaliza. Kwa kweli, wengi wetu tunapata wakati mgumu kumaliza tulichoanza, lakini si Yesu. Alikuwa mmalizaaji.

Neno hili, "*Tetelesta*"," limetumika mara tatu zaidi katika injili ya Yohana na mara zote tatu linatoka kinywani mwa Yesu. "Chakula changu," alisema Yesu "nifanye mapenzi yake aliyenituma na kuikamilisha kazi yake." (Yohana 4:34) "Nina ushuhuda mzito kuliko ule wa Yohana. Kwa maana kazi ile ile ambayo Baba amenipa niimalize, ile ninayofanya, inashuhudia ya kwamba Baba amenituma." (Yohana 5:36) Mtu huyu anasema mapema niko tayari kumaliza nilichoanza.

Saa chache tu kabla hajaenda msalabani, alikuwa katika maombi na Baba yake na akasema, "Nimekuletea utukufu duniani kwa kukukamilisha" (kuna neno hilo, *Tetelesta*) "kwa kukamilisha kazi uliyonipa niifanye." (Yohana 17:4) Saa chache baadaye, analia huku akining'inia mikononi mwake, "Imekwisha." (Yohana 19:30) Yesu alipokuja duniani, hakuja na mbinu ya "kuruka karibu na kiti cha suruali yako" bila mpangilio. Alikuwa na mpango maalum. Alijua haswa kile kinachohitajika kufanywa. Alijua unabii uliohitaji kutimizwa, wanaume waliohitaji kufunzwa, miujiza iliyohitaji kufanywa na ujumbe uliohitaji kuwasilishwa. Alisema, kazi yangu ni kufanya mapenzi ya Yeye aliyenituma nami nitamaliza kazi hiyo.

Sababu ya watu wengi kuhisi hawajaridhika maishani, wamekata tamaa, hawana furaha, ni kwamba hawafuati mfano wa Yesu. Hawana mpango wa maisha. Wanafuata kila upinde wa mvua, kila chanzo cha kuridhika papo hapo na kunywa kutoka kila dimbwi la raha. Lakini wanaendelea kuwa na kiu kila wakati. Yesu, kwa upande wake, alisema nataka kujua kile Baba yangu anataka nifanye na nitafanya hadi nitakapomaliza. Enyi watu, hiyo ndiyo siri ile ile ya kuridhika katika maisha yenu. Tuko duniani kwa kusudi lile lile ambalo Yesu alikuwa hapa. Tuko hapa kumletea Baba utukufu. Hili linaweza kukushangaza, lakini tutatimiza hilo kwa njia ile ile. Tutatimiza kwa kuwa watiifu tu, kwa kwenda msalabani wetu kwa mfano na kwa kujiruhusu kusulubiwa ili Mungu aweze kuishi na kutawala ndani yetu. Tutatimizwa kwa kubaki kwenye njia na kwa kumaliza mbio.

Jambo hilo la mwisho ndilo gumu zaidi kufanya. Baadhi yenu mnauliza "Mnawezaje kufanya hivyo? Mnaendeleaje kuwa na ari? Mna ujasiri gani wa kukimbia mbio nzima ya maisha hadi mstari wa mwisho na kuifanya vizuri?" Hebu tuchunguze kile ambacho Biblia inatushirikisha kuhusu siri ya Yesu.

"Tumkazie macho Yesu, 'mwanzilishi na,'" (angalia neno) "mkamilishaji wa imani yetu, ambaye kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake aliustahimili msalaba, akiidharau aibu yake, na kuketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu." (Waebrania 12:2) Inatuambia jinsi ya kumaliza! Hivi ndivyo tunavyomaliza, tunamtazama Yesu. Yesu alikuwa akitazama wapi? "Furaha iliyowekwa mbele yake alistahimili msalaba," alichukia aibu, lakini aliipitia. Kwa nini? Kwa sababu alijua tu upande mwingine, angekaa mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu baada ya kutoa njia kwa mwanadamu kupatanishwa nao. Tunaweka mkazo wetu pale tunapoelekea. Katika enzi ya kuridhika mara moja ambapo tunataka kuridhika mara moja, lazima tukumbuke kwamba thawabu yetu iko katika umilele.

Sasa msielewe vibaya. Nisingebadilisha maisha ya Kikristo kwa chochote kwa sababu tunapojitahidi kutimiza kusudi letu na kumaliza mbio, Mungu huzaa matunda maishani mwetu. Tumejifunza hayo: Upendo, furaha, amani, uvumilivu, matunda yote tisa ya roho kutoka Wagalatia 5. Hakuna mtu anayeweza kuyapitia kwa kipimo sawa na Mkristo.

Lakini kuna upande mwingine wa sarafu hiyo. Kuwa mfuasi wa Kristo kutafanya maisha yetu yawe na mahitaji. Itahitaji dhabihu ikiwa matembezi yetu na Mungu ni ya kweli na yanatuambia jinsi tunavyokabiliana na dhabihu hiyo, na mahitaji na kero za maisha. "Kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake, aliustahimili msalaba bila kujali aibu, na sasa ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu." (Waebrania 12:2)

Baadhi yenu mnakaribia kuacha. Baadhi yenu mnaosoma somo hili mnaweza kuwa mnakaribia kuacha huduma, mnaanza kuhisi kukatishwa tamaa na labda inaonekana haina matunda. Je, wewe ni mwalimu wa shule ya Biblia ambaye unajiuliza, unapaswa kuacha tu kwa sababu unafikiri "Simfikii mwanafunzi yeyote?" Je, wewe ni mfanyakazi binafsi ambaye yuko hivyo hivyo? Je, baadhi yenu mnafikiria kuacha ndoa yenu? Je, baadhi yenu mnafikiria, sijui kama nitaendelea na mambo haya ya kanisani?"

Je, ninaweza kukupa ushauri mmoja mzuri zaidi? Angalia Yesu alipoangalia. Zingatia tena umilele. "Ulimwengu huu si nyumbani kwangu; mimi ni mtu wa kupita tu. Hazina yangu imewekwa mahali pengine bila kutarajia." Usipoamini hivyo, utakuwa na wakati mgumu wa kumaliza maisha, Paulo alisema "...kwa wakati unaofaa tutavuna mavuno tusipokata tamaa." (Wagalatia 6:9) Usikate tamaa. Tetelestai. Yesu alimaliza kazi yake.

Mpango wa ukombozi ulikamilika Alijua mpango wa ukombozi ulikuwa umekwisha. Neno hilo, "Tetelestai" ni neno la kuvutia. Mara nyingi lilitumika katika karne ya kwanza kwa maana ya kibiashara. Kwa mfano, ikiwa mtu alikuwa na mkopo uliohitaji malipo ya awamu, mtu huyo angeweza kuingia

siku ya mwisho na ukate pesa hiyo kidogo na kusema, "*Tete/esta!*" Imekwisha, imelipwa, imekamilika." Na mkopeshaji angemtazama na kusema, "Hongera!" Yesu alipopiga kelele, "*Tete/esta!*" Wale wote waliozunguka msalaba wangepanya muungano huo. Umelipwa, umekwisha. Umelipwa nini, umelipwa nini kikamilifu? Jibu ni malipo ya dhambi, ununuzi wa ukombozi."

Yesu alinunua je ukombozi wetu? Hilo linafanyaje kazi?

Sharti la sheria lilikuwa kwamba yeyote aliyetenda dhambi angekufa. Hiyo ilikuwa laana ya sheria. Sasa kumbuka neno "kufa" linamaanisha kutengana. Ukitenda dhambi, ungetengwa na Mungu milele. Hiyo ndiyo njia ambayo ingefanya kazi. Mtu angelazimika kuingia na kufuta deni hilo, kulifuta, na kulilipa. Tangu mwanzo wa wakati, Mungu aliamuru kuwe na dhabihu ya damu. Sijui ni kwa nini, tutamuuliza Mungu tutakapofika mbinguni. Tuna vidokezo. Tunaambiwa kwamba uhai uko katika damu. Dhambi ni mauti; uhai hufuta kifo, ambacho kingekuwa malipo. Ilibidi iwe malipo ya damu ili kuondoa dhambi zetu.

Sasa kwa karne nyingi Mungu alikuwa ameruhusu damu ya wanyama, kondoo waume, ng'ombe dume, mbuzi na ndama, kama malipo ya mfano kwa ajili ya dhambi hiyo. Lakini "Haiwezekani damu ya ng'ombe dume na mbuzi kuondoa dhambi kweli." (Waebrania 10:4) Hapana, kama dhambi yetu ingeondolewa, dhabihu ambayo ingelipa ipasavyo na kufuta deni ingelazimika kukidhi vigezo vitatu: 1) Ingekuwa ya kibinadamu; 2) ingelazimika kuwa isiyo na dhambi na 3) ingelazimika kuishi chini ya sheria, Sheria ya zamani ya Musa ikitimiza kila nukta na chembe kikamilifu. "Lakini wakati ulipowadia, Mungu alimtuma Mwanawe, aliyezaliwa na mwanamke, aliyezaliwa chini ya sheria, ili awakomboe wale walio chini ya sheria, ili tupate haki kamili kama wana." (Wagalatia 4:4) Kwa hivyo dhabihu ilibidi iwe ya mwanadamu na kuzaliwa chini ya sheria. Yesu alikidhi vigezo hivi vyote vitatu. Kwa hivyo, angeweza na angefanya malipo kwa ajili yetu.

"Kwa hiyo, sasa hakuna hukumu ya adhabu kwa wale walio katika Kristo Yesu, kwa sababu sheria ya Roho wa uzima kwa njia ya Kristo Yesu iliniweka huru kutoka katika sheria ya dhambi na mauti. Kwa maana sheria haikuwa na nguvu ya kufanya hivyo, kwa vile ilidhoofishwa na asili ya dhambi," (angalia hili) "Mungu alifanya hivyo kwa kumtuma Mwanawe mwenyewe katika mfano wa mwanadamu mwenye dhambi, ili awe sadaka ya dhambi. Kwa hivyo aliihukumu dhambi katika mwanadamu mwenye dhambi, ili matakwa ya haki ya sheria yatimizwe ndani yetu." (Warumi 8:1-4)

Tumekombolewa kutoka katika dhambi na mauti kwa sababu Mungu alimtuma Mwanawe mwenyewe katika mfano wa mwanadamu mwenye dhambi, ili awe sadaka yetu ya dhambi, ili matakwa ya haki ya sheria yatimizwe ndani yetu.

Tazama inasomeka "kukutana nasi" si "kukutana nasi." Hatuwezi kukidhi mahitaji ya sheria. Hakuna mtu angeweza kukidhi isipokuwa Yesu.

Sehemu kubwa zaidi ya jambo zima kwangu ni katika mstari wa tatu, mstari wa mwisho wa mstari, "Aliihukumu dhambi katika mwanadamu mwenye dhambi." Unajua hilo linasema nini? Kwamba Mungu anaponitazama mimi, mwenye dhambi, lakini mwenye dhambi aliye ndani ya Kristo, Mkristo, hanitazami na kusema "Ninakuhukumu wewe, wewe mwenye dhambi." Badala yake, "Anaihukumu dhambi katika mwanadamu mwenye dhambi." Anasema ninaihukumu dhambi yako, ninaiweka dhambi yako msalabani na ninakuruhusu uwe na haki ya Yesu." *Tete/esta* Kama wimbo unavyosema, "Yesu alilipa yote, yote kwake ninamdai. Dhambi ilikuwa imeacha doa jekundu; aliosha kama theluji."

Nguvu ya mauti ilikuwa imekwisha Adui wa asili wa ubinadamu ni kifo, sivyo? Mtu fulani alisema, "Mwanadamu anataka kuwa na furaha, lakini mwanadamu hawezi kuwa na furaha kwa sababu anafanya jambo ambalo hataki kufanya, anakufa." Hilo linaelezea ubinadamu mwingi.

Ni mara ngapi tunajaribu kuahirisha kifo? Ni mara ngapi tunajaribu kuepuka mnyama huyo? Ni mara ngapi tunacheza kuzunguka na kujifanya hayupo? Tunajaribu kuficha mshiko wake, lakini sote hatimaye tunaishia kwenye mshiko wake. Nina habari njema! Yesu amevunja mshiko. Yesu hakuwahi kuhubiri ibada ya mazishi. Kwa kweli, Yesu aliharibu kila mazishi aliyowahi kuhudhuria. Walikuwa wakiomboleza binti ya Yairo, na alikuwa amemtoa tu kutoka kaburini. Walikuwa wakimwongoza mwana wa mjane kutoka Naini. Alimfanya afufuke. Walikuwa wakimlilia Lazaro kwa siku nne. Yesu alisema "Vingirisha jiwe. Lazaro njoo." Yesu aliharibu kila mazishi aliyowahi kuhudhuria.

Katika siku tatu zilizohusisha kifo chake na ufufuo wake, aliondoa nguvu zote za kifo. "Lakini Kristo amefufuka kutoka kwa wafu, limbuko la wale waliolala. Kwa maana kwa kuwa kifo kilitoka kwa mtu, vivyo hivyo ufufuo wa wafu utoka kwa mtu. Kwa maana kama vile katika Adamu wote hufa, vivyo hivyo katika Kristo wote watahuishwa; lakini kila mmoja kwa zamu yake mwenyewe: Kristo, limbuko; kisha atakapokuja, wale walio wake." (1 Wakorintho 15:20)

Walipoutoa mwili wa Yesu msalabani Ijumaa alasiri hiyo, waliuweka kwenye kaburi lililokopwa. Wakijua madai yake kuhusu kufufuka na kuwaogopa wafuasi wake, askari waliviringisha jiwe juu ya kaburi hilo, wakalifunga na kuweka mlinzi kulizunguka. Lakini, hawakuweza kuzuia mbegu ya uzima. Asubuhi hiyo ya Jumapili Mariamu na wanawake wengine walikuwepo wakati Yeye, uzima, alipotoka. Alikuwa limbuko. Wa kwanza kufufuka kutoka kwa wafu, hatakufa tena. Atakaporudi tena wote waliokufa ndani yake, watatoka kaburini wakiwa na mwili mpya, usioharibika na usioharibika. "Wakati uharibikao utakapovaa kutoharibika, na ule unaokufa utavikwa kutokufa, ndipo neno lililoandikwa litakapotimia:

"Mauti yamemezwa katika ushindi. U wapi, Ee mauti, ushindi wako? U wapi, Ee mauti, uchungu wako?" (1 Wakorintho 15:54-55)

Watu, Yesu aliposema, "*Tete/esta!* Imekwisha!" aligeuza kifo kutoka shimo lisilo na mwisho kuwa njia panda ya kutokea, akitutoa kwenye barabara moja na kutuweka kwenye barabara bora zaidi. Jinsi tunavyokabiliana na kifo ni kipimo cha asidi, kipimo cha mwisho cha imani yetu. Je, una aina hiyo ya imani, aina hiyo ya uaminifu, kwamba Mungu atakuinua kutoka kwenye mavumbi haya? Anaweza - unaweza kutegemea kwa sababu alivunja kifungo cha kifo, na akarudi asife tena. Imekwisha. Sasa ni juu yako! Somo #1257 Steve Flatt, Aprili 7, 1996

Maneno ya Kujisalimisha

Kulikuwa na mamia, labda maelfu, ya kusulubiwa huko Yerusalemu kabla ya siku ambayo Yesu alisulubiwa na labda maelfu baada ya Yesu kusulubiwa. Kwa hivyo, haikuwa tu ukweli kwamba mtu alikuwa akisulubiwa. Kilichomfanya huyu kuwa wa ajabu ni mtu aliyekuwa msalabani siku hiyo.

Kulikuwa na mvutano hewani. Kulikuwa na umati mkubwa wa watu uliokuwa umefurika katika jiji la Yerusalemu kwa sababu ilikuwa Pasaka. Kwa kweli, mambo yangeweza kuwa ya kichaa kwa urahisi huko Yerusalemu wakati huu wa mwaka. Kulikuwa na aina ya saikolojia ya umati iliyolipuka iliyokuwa ikifanya kazi siku hiyo. Asubuhi nzima, viongozi walikuwa wamehudumu kama washangiliaji. Walikuwa miongoni mwa watu waliokuwa wakipiga kelele, "Msulubishe! Msulubishe!" Umati wote ulikuwa unajiunga. Askari wa Kirumi walikuwa macho sana siku hiyo. Walikuwa wameona umati wa Wayahudi kama huu ukigeuka kuwa wakali hapo awali, kwa hivyo walikuwa macho yao kwa uangalifu sana.

Lakini sasa hatimaye, Yesu amesulubiwa msalabani. Baadhi ya ghasia zinaonekana kupungua kidogo tu, lakini sasa mambo ya ajabu sana yalikuwa yanaanza kutokea. Hakuna mtu aliyeweza kuelewa, lakini kulikuwa na kitu cha ajabu kuhusu kile kilichokuwa kikiendelea, karibu kama kitu kilikuwa kinakujia kisiri, na hukujua ni nini. Hukuweza kujua kwa uhakika. Ingawa ilikuwa saa sita mchana moja kwa moja juu na chini, saa 12:00 katikati ya mchana, ikawa giza; si tu aina ya giza ambalo tumezoea kuona wakati dhoruba mbaya inapoingia mchana kwa sababu bado ni mwanga kidogo, lakini ni giza totoro. Ilikuwa aina ya giza ambalo unaweza kuhisi tu. Ni kama usiku wa manane wakati kuna mawingu na mwezi haujazimika, huwezi kuona nyota na uko mbali na taa za jiji. Una wakati mgumu hata kuona mkono mbele ya uso wako. Ilikuwa aina hiyo ya giza katikati ya mchana.

Ilikuwa aina ya giza zito ambalo ungeweza kuhisi karibu, nene sana ungeweza karibu kulikata kwa kisu. Ilikuwa aina ya giza linalowafanya ndege waende na kukaa. Ilikuwa aina ya giza linalowafanya askari kuwasha mienge ili waweze kuona. Ilikuwa aina ya giza ambalo halikutoweka haraka kama kupatwa kwa jua kunavyoweza. Lakini ilidumu kama milele, saa tatu za giza kamili. Mambo yalikuwa zaidi ya kawaida, hisia ya ajabu, ya kutisha na hata ya kutisha.

Lakini jambo la kushangaza kuhusu saa hizi tatu ni jinsi kila mmoja wa waandishi wa injili anavyosimulia kwa ufupi hadithi ya kile kilichokuwa kikiendelea wakati wa saa za mwisho za maisha ya Yesu. *Biblia Iliyosimuliwa* ambayo F. LaGard Smith aliihariri miaka kadhaa iliyopita ina njia nzuri ya kuweka masimulizi mbalimbali ya injili kabisa ili yasomeke kama simulizi moja. "Tangu saa sita hadi saa tisa, giza likafunika nchi. Yapata saa tisa, Yesu akapaza sauti kwa sauti kuu, 'Eloi, Eloi, lama sabakthani?' maana yake, 'Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?' Baadhi ya wale waliokuwa wamesimama pale waliposikia haya, walisema, anamwita Eliya. Baadaye, wakijua ya kuwa yote yamekwisha kukamilika na ili maandiko yatimie, Yesu alisema, 'Nina kiu.' Mara moja mmoja wao akakimbia, akachukua sifongo, akaijaza siki ya divai, akaiweka juu ya kijiti, akampa Yesu anywe. Na wengine wakasema, 'Sasa, mwacheni tuone kama Eliya atakuja kumwoko.' Alipokwisha kupokea kinywaji, Yesu akasema, 'Imekwisha.' Yesu akapaaza sauti kwa sauti kuu, 'Baba, mikononi mwako naiweka roho yangu.' Ndipo akainama kichwa, akakata roho.

"Wakati huo pazia la hekalu likapasuka vipande viwili, kuanzia juu hadi chini. Nchi ikatetemeka na miamba ikapasuka. Makaburi yakafunguka na miili ya watakatifu wengi waliokufa ikafufuka. Wakatoka makaburini. Na baada ya kufufuka kwa Yesu waliingia katika mji mtakatifu, wakawatokea watu wengi. Yule akida na wale waliokuwa pamoja naye wakimlinda Yesu walipoona tetemeko la ardhi na yote yaliyotokea, waliogopa sana, wakasema, 'Hakika huyu alikuwa Mwana wa Mungu.'

Baadhi ya wanawake walikuwa wakitazama kwa mbali, miongoni mwao wakiwa Maria Magdalene, Maria mama yao Yakobo na Yose, na Salome. Huko Galilaya, wanawake hawa walimfuata na kumhudumia. Wanawake wengine wengi waliokuja naye Yerusalemu walikuwapo pia. Watu wote waliokuwa wamekusanyika kushuhudia tukio hilo, walipoona yaliyotokea, walijipiga vifua vyao, wakaondoka. Lakini wote waliomjua, wakiwemo wanawake waliomfuata kutoka Galilaya, walisimama kwa mbali wakitazama mambo haya yote.

Katika saa tatu za mwisho za maisha ya Yesu, kuanzia saa sita mchana hadi saa tisa alasiri, Yesu hakusema mengi sana, lakini alichosema ni muhimu sana. Jambo la mwisho ambalo Yesu alisema ni "Baba, mikononi mwako naweka roho yangu." **roho.** "Neno la kwanza kabisa alilosema hapo ni neno, "Baba."

neni zuri ambalo ni. Katika kipindi hiki kirefu cha mateso, na hata kabla yake, tunamwona Yesu akiwasiliana mara kwa mara na Baba yake. Mahali fulani kati ya Chumba cha Juu na Bustani ya Gethsemane, Yesu anasema, "Baba, saa imefika." Lakini angalia jinsi alivyomwambia Mungu: "Baba, saa imefika."

Akiwa peke yake, aliomba "Baba, si mapenzi yangu bali yako yatendeke." Baada ya kusulubiwa msalabani, alisema, "Baba, wasamehe kwa maana hawajui watendalo." Akiwa amebeba dhambi zetu alisema "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Mwishowe, kabla tu ya kifo chake, alisema, "Baba, mikononi mwako naiweka roho yangu."

Katika hali hizi zote, bila kujali zilikuwaje, Yesu hakupoteza mawasiliano na Baba yake. Alikuwa akimwomba Baba yake, akizungumza na Baba yake, katika muungano na Baba yake na katika muungano naye. Isipokuwa kwa muda mfupi ambapo Mungu alimgeuzia Yesu mgongo, na Yesu akapaza sauti maneno hayo, "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Yesu hakuvunja ushirika huo na Baba yake.

Tofauti na Yesu, haihitaji usumbufu mwingi kutuondoa kwenye njia kwa siku moja au wiki moja au zaidi, kutuvuruga na kututenganisha na Baba, na jinsi Mungu anavyotubariki. Tunasahau kuomba "Mungu, asante kwa kunitunza" au "Mungu, asante kwa kufanya hivi maishani mwangu." Tunavurugwa kwa urahisi sana, lakini si Yesu. Bila kujali hali, Yesu alikuwa katika ushirika na mawasiliano na Baba yake kila wakati.

Kisha Yesu akasema, "Baba, mikononi mwako..." Kwa saa kumi na mbili za mwisho, Yesu alikuwa mikononi mwa wengine waliomtendea vibaya. Walimng'oa ndevu zake, wakampiga usoni, wakampiga kikatili shingoni na mwilini na kuchukua taji iliyotengenezwa kwa miiba mirefu na kuibana kwenye kichwa chake na kwenye paji la uso. Walimtendea vibaya sana. Lakini sasa hatimaye yuko mikononi mwa Baba yake. Hayuko tena mikononi mwa wale waliomtendea vibaya, lakini ni mikononi mwako, Baba, ndipo ninapoweka roho yangu. Alikumbatiwa sasa na mikono ya upendo ya Mungu ambapo kungekuwa na usalama, faraja na kukubalika. Siwezi kujizuia kufikiria kuna nyakati ambapo labda tunahisi kuteswa au kutendewa vibaya au upweke au chochote kile ambacho hali yetu inaweza kuwa. Lakini kujua tu kwamba tunaweza kuwa mikononi mwa Mungu, si mikononi mwa wale ambao wangetutendea vibaya au hata mikononi mwetu wenyewe ni wazo la kufariji.

Yesu pia alisema: "Ninaweka." "Baba, mikononi mwako naiweka roho yangu." Katika lugha ya asili "weka," ilimaanisha kuweka au kuweka kando. Kwa maneno mengine, hakuna mtu aliyechukua uhai wa Yesu kutoka kwake. Alikuwa amesema hivyo hata kabla ya kusulubiwa kwake. Alisema, "Ninaweka uhai wangu mwenyewe. Hakuna mtu anayechukua

maisha yangu kutoka kwangu." Kwa hiari, Yesu alitoa maisha yake mwenyewe kwa ajili yako na kwangu. Yesu alikuwa amefanya kila kitu ambacho Baba alikuwa amemwomba afanye. "Imekwisha." Yesu alikuwa amekuwa upatanisho kwa dhambi zetu, dhabihu ya upatanisho. Yesu alikuwa amekuwa kuridhika ambayo Mungu alidai kwa ajili ya dhambi za ulimwengu akiepusha ghadhabu ya Mungu kutoka kwetu. Ilikamilika Yesu alijitoa mwenyewe kama mbadala wetu. (1 Yohana 2:1-2)

Inaweza kuelezewa kwa njia hii:

1. Tuna tatizo - sisi ni wenye dhambi waliohukumiwa kifo
2. Kuna suluhisho - dhabihu isiyo na dosari, isiyo na dhambi, ilihitajika
3. Kuna matokeo - Yesu alitoa uhai wake usio na dhambi kwa kumwaga damu yake mwenyewe na kukidhi mahitaji ya Mungu ya upatanisho.

Yesu alisema "Mikononi mwako, Baba, naiweka roho yangu." Karibu karne kumi mapema Daudi alisema jambo lile lile lakini aliongeza ombi "Mikononi mwako naiweka roho yangu; unikomboe, Ee BWANA, Mungu wa kweli." (Zaburi 31:5) Ni kauli ya kujisalimisha. Hilo ndilo Yesu alikuwa amefanya katika maisha yake yote duniani. Alimwamini Mungu na alikuwa amejisalimisha maisha yake kwa utii kamili kwa Mungu Mwenyezi. Yesu alijua kwa ujasiri mkubwa kwamba ufufuo na utukufu vilikuwa vinamngoja.

Ilikuwa imekwisha. Alikuwa amekamilisha kila kitu ambacho Mungu alikuwa amemwamuru afanye. Malipo kamili ya deni letu la dhambi yalikuwa yamelipwa. Yesu, dhabihu yetu ya upatanisho, alituwzesha kupatanishwa na Mungu. Labda sasa tunaweza kuelewa vyema kile ambacho Yohana alimaanisha aliposema "Kwa maana Mungu aliupenda ulimwengu hivi, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele."

Lazima tujitoe. Lazima tuvumilie. Lazima tumkabidhi maisha yetu. "Au hamjui ya kuwa sisi sote tuliobatizwa katika Kristo Yesu tulibatizwa katika mauti yake? Basi tulizikwa pamoja naye kwa njia ya ubatizo katika mauti, ili kama Kristo alivyofufuka kutoka kwa wafu kwa njia ya utukufu wa Baba, sisi nasi tupate kuishi maisha mapya. Kama tumeungana naye katika mauti yake, hakika tutaungana naye katika ufufuo wake. Kwa maana tunajua ya kuwa utu wetu wa kale ulisulubiwa pamoja naye ili mwili wa dhambi ubatilike, tusiwe tena watumwa wa dhambi, kwa maana yeye aliyekufa amewekwa huru kutoka kwa dhambi. Basi, tukiwa tumekufa pamoja na Kristo, tunaamini ya kwamba tutaishi pamoja naye pia." (Warumi 6:3-8) Pia tunapaswa kubaki makini na waaminifu. "Kwa hiyo, kwa kuwa tumezungukwa na wingu kubwa la mashahidi namna hii, na tuvue kila kitu kinachotuzuia na dhambi ile ituzingayo kwa upesi, na tupige mbio kwa saburi katika yale mashindano yaliyowekwa mbele yetu. Tumtazame Yesu, mwenye kuanzisha na mwenye kutimiza imani yetu, ambaye kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake aliustahimili msalaba, akaidharau aibu, na kuketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu. Mtafakarini yeye aliyestahimili upinzani mkubwa kama huo kutoka kwa wenye dhambi."

wanaume, ili msichoke na kukata tamaa." (Waebrania 12:1-3) Amazing Grace #1256 Steve Flatt, Machi 31, 1996